

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۴ بهمن ۱۳۹۹

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین بلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
فارسی	محسن اصغری، حمید اصفهانی، حنیف افخمی ستوده، بهروز نروتی، عبدالحمید رزاقی، ابراهیم رضایی مقدم، هامون سبیطی، ساسان فضلی، کاظم کاظمی، الهام محمدی، مرتضی منشاری
عربی زبان قرآن	نوید امساک، محمد جهان بین، کاظم غلامی، ابراهیم غلامی نژاد، محمدعلی کاظمی نصرآبادی، پیمان کشاورز صدر، سیدمحمدعلی مرتضوی، الهه مسیح خواه
دین و زندگی	محمد آقاصالح، امین اسدیان پور، آرمان جیلاردی، محمد رضایی بقا، فردین سماقی، محمدعلی عبادتی، علی فضلی خانی، مرتضی محسنی کبیر، فیروز نژادنجف، سیداحسان هندی
زبان انگلیسی	ناصر ابوالحسنی، رحمت اله استیری، حسن روحی، میرحسین زاهدی، علی شکوهی، عمران نوری

نام درس	نام طراحان	اختصاصی
ریاضی و آمار (۳)	محمد بحیرایی، امیر زراندوز، حمیدرضا سجودی، علی شهرایی، نسترن صمدی، علیرضا عبدی	
ریاضی و آمار (۱)	کوروش داودی، امیر زراندوز، علی شهرایی، علیرضا عبدی، فاطمه فهیمیان	
اقتصاد	نسرین جعفری، فاطمه حیاتی، سارا شریفی، فاطمه فهیمیان	
علوم و فنون ادبی (۳)	سعید جعفری، سیدجمال طباطبایی نژاد، عارفه سادات طباطبایی نژاد، سمیه قان بیللی، حمید محدثی، اعظم نوری نیا	
علوم و فنون ادبی (۳) - سؤال های آشنا	منتخب از سؤال های کتاب آبی پیمان های علوم و فنون ادبی جامع کنکور انسانی (دهم، یازدهم و دوازدهم)	
علوم و فنون ادبی (۲)	سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، سمیه قان بیللی، حمید محدثی، اعظم نوری نیا	
عربی زبان قرآن (۳) و (۲)	ابراهیم احمدی، نوید امساک، ولی برجی، عمار تاج بخش، سیدمحمدعلی مرتضوی	
تاریخ	میلاد باغ شیخی، علی محمد کریمی، ملیحه گرجی، میلاد هوشیار	
جغرافیا	محمدعلی خطیبی بایگی، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی	
جامعه شناسی	آزیتا بیدقی، میناسادات تاجیک، محمدابراهیم سلیمانی، ارغوان عبدالملکی	
منطق و فلسفه	مجید پیرحسینلو، نیما جواهری، کیمیا طهماسبی، فرهاد قاسمی نژاد	
روان شناسی	پریسا ایزدی، میناسادات تاجیک، کوثر دستورانی، مهسا عفتی، فرهاد علی نژاد، نصیبه کلانتری، محمدابراهیم مازنی	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار
فارسی	الهام محمدی	الهام محمدی	محسن اصغری، کاظم کاظمی، مرتضی منشاری
عربی زبان قرآن	نوید امساک	نوید امساک	درویشعلی ابراهیمی، سیدمحمدعلی مرتضوی، اسماعیل علی پور
دین و زندگی	امین اسدیان پور، سیداحسان هندی	محمد رضایی بقا	محمد آقاصالح، سکینه گلشنی، محمدابراهیم مازنی
معارف اقلیت	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری
زبان انگلیسی	سپیده عرب	سپیده عرب	سعید آقچهلو، رحمت اله استیری، محدثه مرآتی
ریاضی و آمار (۳)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند
ریاضی و آمار (۱)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند
اقتصاد	سارا شریفی	فاطمه فهیمیان	مریم بوستان
علوم و فنون ادبی (۳)	حمید محدثی، فرهاد علی نژاد	حمید محدثی، فرهاد علی نژاد	مرتضی منشاری، سیدعلیرضا احمدی، نازنین زهرا افشار
علوم و فنون ادبی (۲)	حمید محدثی، فرهاد علی نژاد	حمید محدثی، فرهاد علی نژاد	مرتضی منشاری، سیدعلیرضا احمدی، نازنین زهرا افشار
عربی زبان قرآن (۳) و (۲)	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	پریسا ایزدی، زهرا دامیار
جغرافیا	محمدعلی خطیبی بایگی	محمدعلی خطیبی بایگی	مریم بوستان
جامعه شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	محمدابراهیم مازنی
منطق و فلسفه	نیما جواهری	نیما جواهری	فرهاد علی نژاد، امیرکیا باقری
روان شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمدابراهیم مازنی، فرهاد علی نژاد

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سیدمحمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهرا دامیار (اختصاصی)، معصومه شاعری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: فاطمه رسولی نسب، مسئول دفترچه: زهره قموشی (اختصاصی)، لیلا ایزدی (عمومی)
حروف چین و صفحه آرا	لیلا عظیمی (اختصاصی)، زهرا تاجیک (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

فارسی ۳

۱- گزینه ۲

(مفسر اصغری)

معنای درست واژه‌ها:

(الف) زخمه: ضربه، ضربه‌زدن

(د) برزخ: حد فاصل میان دو چیز، زمان مرگ تا رفتن به بهشت و دوزخ

(فارسی ۳، لغت، ترکیبی)

۲- گزینه ۱

(مفسر اصغری)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۲: «قربت ← غربت (دوری از وطن)

گزینه ۳: «عظم ← عزم (قصدکردن)

گزینه ۴: «حق‌گذاری ← حق‌گزاری (به‌جا آوردن و ادا کردن حق)

(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۳- گزینه ۳

(مرتضی منشاری - اردبیل)

واج‌آرایی: تکرار صامت «ش»/ حسن تعلیل ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «جناس همسان: آب (آبرو) و آب (مایع)/ تناسب: «آب و آتش» و «آب و چشمه»

گزینه ۲: «تشبیه تفضیل: ترجیح زیبایی رخسار خورشیدوش معشوق بر آتش/ همچون آب حیات بودن چشمه نوش (لب معشوق/ استعاره: «خورشید» استعاره از «رخسار معشوق» و «چشمه نوش» استعاره از «لب معشوق»

گزینه ۴: «تلمیح: «آب حیات»/ تضاد: آب و آتش (فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۴- گزینه ۱

(ساسان قفلی)

«آتش سودا» تشبیه/ بیت اسلوب معادله ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۲: «کنایه: سیاه کردن نامه کنایه از «نوشتن»/ ایهام تناسب: سودا (در مصراع دوم): ۱- عشق (معنای مورد نظر) ۲- سیاه (با نامه و خامه تناسب دارد. خامه: قلم)

گزینه ۳: «جناس: «جام و جم»/ تلمیح: اشاره به خسرو انوشیروان و جمشید دارد.

گزینه ۴: «آب و گل» مجاز از «مادیات»/ «لنگر کردن» کنایه از اقامت گزیدن.

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۵- گزینه ۴

(کاظم کاظمی)

کلماتی که در نقش مفعولی به کاررفته‌اند:

(الف) ز، سر (۲ مفعول)/ (ب) شوق، سر، نشان (۳ مفعول)/ (ج) هرچه (۱ مورد)/ (د) خون، م در «قهرم» (۲ مفعول) (فارسی ۳، دستور، صفحه ۸۶)

۶- گزینه ۲

(هنیف اخفی سئوره)

«واو» در بیت گزینه ۲، نشانه عطف نیست بلکه حرف ربط است که میان دو جمله قرار گرفته است: من پر کاه [هستم] و غم عشق هم‌سنگ کوه گران شد.

(فارسی ۳، دستور، صفحه ۸۶)

۷- گزینه ۳

(هامون سبطی)

از کلمه «قرار» در این‌جا دو معنا قابل برداشت است: ۱- قرار گذاشتن و عهد دیدار کردن» که با «جا» و «من و تو» تناسب دارد. ۲- «قرار و آرامش» که با «دریا» تناسب دارد. (دریا محل به آرامش رسیدن سیلاب‌ها و رودخانه‌هاست.)

در واقع آرایه ایهام به دلیل وجود شبکه معنایی با هر دو معنای یک واژه در یک متن (بیت) به وجود می‌آید. این شبکه معمولاً از نوع تناسب است اما گاهی ممکن است، ترادف، تضمن یا تضاد در این میان نقش بازی کنند. (فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۸- گزینه ۴

(هامون سبطی)

مضمون مشترک سه گزینه دیگر، امید و آبادانی است. در گزینه «۴»، شاعر به دلیل از دست رفتن شادکامی‌ها حسرت می‌خورد. (فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۸۴)

۹- گزینه ۳

(کاظم کاظمی)

مفهوم بیت صورت سؤال: تغییر شرایط نامساعد به شرایط مطلوب و دلخواه مفهوم مقابل بیت صورت سؤال: پدید آمدن شرایط نامساعد که در ابیات «ب، د» آمده است.

توجه: سایر ابیات با بیت صورت سؤال تناسب مفهومی دارند.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۸۴)

۱۰- گزینه ۲

(مرتضی منشاری - اردبیل)

مفهوم بیت گزینه ۲: «به آفرینش انسان اشاره دارد که با عنایت الهی از خاک ناچیز آفریده شده و همچون گل ارزشمند به عرصه هستی آمده است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه‌های ۸۴ تا ۸۷)

فارسی ۲

۱۱- گزینه ۲

(عبدالحمید رزاقی)

جنان: (ج جنه) بهشت‌ها/ مرشد: راهنما، پیشوا (فارسی ۲، لغت، ترکیبی)

۱۲- گزینه ۳

(کاظم کاظمی)

صورت صحیح واژه، محمل است. (فارسی ۲، املا، ترکیبی)

۱۳- گزینه ۱

(الهام ممدری)

«مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد» از نجم‌الدین رازی (معروف به نجم دایه) است. (فارسی ۲، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۱۴- گزینه ۱

(حمید اصغفائی)

(الف) «این از دل برنیامد» ایهام دارد: ۱- این تیر برنیامد ۲- این کار ممکن نشود (د) بیت به داستان یوسف و زیبایی او تلمیح دارد. جایی که زنان میهمان زلیخا به جای ترنج از شدت حیرت، دستان خود را در برابر او بریدند.

(ب) «بر باد شدن» کنایه از «ناپود شدن»

(ج) «مه» استعاره از «معشوق» (فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

۱۵- گزینه ۳

(هامون سبطی)

افرادی (مشبه حذف‌شده) به «آهوان» مانند شده‌اند و وجه شبه «تاختن» است و منظور دیگری از «تاختن» در میان نیست، بنابراین تشبیه در پی خود، کنایه ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «دل به چشم (سوراخ) سوزن مانند شده است: وجه شبه: کوچکی و تنگی ← تنگی دل، خود کنایه است از رنج‌کشیدن در غم دوری و هجران

گزینه ۲: «پیرهن به قبا» مانند شده است: وجه شبه: بازبودن و چاک داشتن ← پیرهن چاک شدن خود کنایه از بی‌قراری و هیجان بسیار است.

گزینه ۴: «چشم حریصان به چشم نرگس تشبیه شده است: وجه شبه: خیره‌ماندن ← خیره‌ماندن چشم بر امور دنیایی کنایه از انتظار داشتن و حریص بودن است. / دست حریصان (دستان برگ‌های) به چنار مانند شده است: وجه شبه: دراز و گشاده بودن ← درازبودن دستان باز، نشانه و کنایه از گدایی کردن است.

(فارسی ۲، آرایه، صفحه ۵۵)

۱۶- گزینه ۴

(ابراهیم رضایی مقرر - لاهیجان)

«چو» به معنی «وقتی‌که» آمده و پیوند وابسته‌ساز است. «و» در «کم و کاست» میان‌وند است نه حرف ربط.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «که» وابسته‌ساز / «اما» هم‌پایه‌ساز
گزینه «۲»: «و» در مصراع اول هم‌پایه‌ساز / «که» در مصراع دوم وابسته‌ساز
گزینه «۳»: «که» وابسته‌ساز / «یا» هم‌پایه‌ساز

(فارسی ۲، دستور، صفحه ۱۴)

۱۷- گزینه «۴»

(بهرورز ثروتی)

«شد» در هر دو مصراع به معنای «سپری شدن و گذشتن» است و غیر اسنادی است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «شد» در مصراع اول به معنای «سپری شد» و در مصراع دوم فعل اسنادی است.

گزینه «۲»: «شد» در مصراع اول فعل اسنادی است و در مصراع دوم به معنای «گذشت» آمده است.

گزینه «۳»: «شد» در مصراع اول فعل اسنادی و در مصراع دوم به معنای «رفتن» است.

(فارسی ۲، دستور، صفحه ۱۴)

۱۸- گزینه «۱»

(ابراهیم رضایی مقرر ۳- لاهیجان)

صفت‌های پیشین: همان پیر، همان مرشد، همه علم، این ایام، این خلوت، چهل روز صفت‌های پسین: لطف الهی، خلوت عارفانه

(فارسی ۲، دستور، صفحه ۴۳)

۱۹- گزینه «۱»

(کاترم غلامی)

مفهوم بیت گزینه «۱»: بیان عظمت عشق است.

معنای بیت گزینه «۱»: شکوه عشق هیچ‌گاه شکست نمی‌خورد، همان‌طور که کوه قاف در زیر سایه سیمرغ، قرار نمی‌گیرد.

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: تقابل عقل و عشق (غلبه عشق بر عقل)

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۵۵)

۲۰- گزینه «۲»

(ابراهیم رضایی مقرر ۳- لاهیجان)

مفهوم بیت «الف» و «ج»: توصیه به تلاش و پویایی برای به دست آوردن رزق

مفهوم بیت «ب»: بی‌ارزشی عاشق در برابر عظمت معشوق

مفهوم بیت «د»: این رسم روزگار است، هرچه علم و دانش انسان بیشتر باشد، رزق و روزی او کم‌تر است.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۱۵)

عربی، زبان قرآن ۲ و ۳

۲۱- گزینه «۴»

(ابراهیم غلامی نزار)

«و ما من دابة» و هیچ جنبنده‌ای نیست (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «فی الأرض»: در زمین / «و لا طائر»: و نه هیچ پرنده‌ای (رد گزینه‌های ۱، ۲ و ۳) / «طیور»: پرواز می‌کند (رد گزینه ۲) / «بجناحیه»: با بال‌هایش، با دو بالش (رد گزینه ۱) / «إلا أمم»: مگر گروه‌هایی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «أمثالکم»: مانند شما، مانندتان

(ترجمه)

۲۲- گزینه «۱»

(پیمان کشاورز صدر)

«إذا» هرگاه، اگر / «فریسة»: شکاری / «أكبر من»: بزرگتر از / «أقرت»: ترشح کرد / «الدموع»: اشک‌ها

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: هنگامی که (هرگاه - اگر) / «أكبر» نیامده است / شکاری (شکاری بزرگتر از) / دهانش (چشمانش) / خون (اشک‌ها) / جاری شد (ترشح کرد)

گزینه «۳»: هرگاه بر سر جواب شرط آمده / چشمان تمساح (چشمانش) / جاری شود (ترشح کند) / خورده است (بخورد)

گزینه «۴»: شکار بزرگی (شکاری بزرگتر از)

نکته: در جملات شرطیه، می‌توان فعل ماضی را به صورت مضارع ترجمه کرد.

(ترجمه)

۲۳- گزینه «۳»

(ابراهیم غلامی نزار)

«قد أُنشد»: سروده‌اند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «الشعراءُ الإيرانيون السابقون»: شعراى گذشته ایرانی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «آیاتاً»: بیت‌هایی، ابیاتی (رد گزینه ۲) / «ممزوجة بالعربية»: آمیخته به عربی (رد گزینه ۲) / «كانوا يسمونها»: آن‌ها را می‌نامیدند (رد گزینه‌های ۱ و ۲). (ترجمه)

۲۴- گزینه «۱»

(الله مسیح‌فواه)

«من يصدق»: چه کسی باور می‌کند (رد گزینه «۲»، گزینه «۴» نیز معادل دقیقی نیست) / «هناك» در ابتدای جمله اسمیه به معنای «وجود دارد» و «است» می‌باشد (رد گزینه ۴) / «الأعجب»: عجیب‌تر (رد گزینه‌های ۳ و ۴) در گزینه «۳»، «يقدر» به جای جمله دوم در جمله اول ترجمه شده است.

(ترجمه)

۲۵- گزینه «۳»

(کاترم غلامی)

«دعوا»: رها کنید، ترک کنید (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «الأصدقاء المعجبین بأنفسهم»: دوستان خودپسند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «يُمرّون»: تلخ می‌کنند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أن تنتفخوا»: بهره‌مند شوید (رد گزینه‌های ۲ و ۴) (ترجمه)

۲۶- گزینه «۲»

(مهمربهوان‌بین - قانتات)

«إن امتلاً الملعب من المتفرجين»: اگر ورزشگاه از تماشاچیان پر شود، چون فعل لازم «امتلاً» از باب افتعال یعنی «پرشد» و «الملعب» فاعل آن است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: زفات: خاک قبر / استخوان پوسیده

گزینه «۳»: فی أعین مُحبتیها: در نگاه‌های دوستدارانش [أعین: جمع عین / مُحبتین+ها = مُحبتیها]

گزینه «۴»: أصابتنا: به ما برسد (فعل شرط را می‌توان مضارع ترجمه کرد)

(ترجمه)

۲۷- گزینه «۳»

(کاترم غلامی)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: فراوانی («الكثيرة» معرفه است) - میوه‌ها («إثمار» مصدر است: «میوه دادن») / گزینه «۲»: برهم نهادی («غَصَّتا» مجهول است: «برهم نهاده شدن») - گریبان نخواهند بود (صحيح: گریه نخواهند کرد)

گزینه «۴»: غافل شوی («حتی تغفلک»: تا تو را غافل کند)

(ترجمه)

۲۸- گزینه «۴»

(مهمربهوان‌بین - قانتات)

«اگر»: إن، إذا / «تشویق کنند»: يُشجّع، شجّع / «تماشاچیان»: المتفرجون (رد گزینه ۲) / «بازیکنان»: لاعبی (مضاف شده است) (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «تیم خود»: فریقهم / «در ورزشگاه»: فی الملعب (رد گزینه ۲) / «بازی می‌کنند»: يلعب (رد گزینه ۱) / «بهتر»: خیراً، أحسن (رد گزینه ۳) (ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

زبان از بزرگترین نعمت‌هایی محسوب می‌شود که خداوند منزه و بلندمرتبه آن را عطا کرده است و آن یکی از وسایل ارتباط فرد با دیگران است. گاهی زبان حجتی برای انسان و دلیلی برای رستگاری اوست، اگر انسان آن را برای اطاعت از خداوند منزه و بلندمرتبه و ذکر و قرائت قرآن و امر به معروف و نهی از منکر به کار ببرد، اما اگر شخص آن را در غیبت و سخن‌چینی و سایر مواردی که انسان از آن بازداشته شده است، به کاربرد، حجتی بر ضد او می‌شود.

حفظ زبان از اخلاق نیکو و صفات خوب است و منظور از حفظ زبان، این است که شخص فقط به خوبی صحبت کند و از گفتار زشت، غیبت و غیره دوری نماید و انسان باید بداند که او مسئول هر کلامی است که از دهانش خارج می‌شود. «هرکس وارد محلّ بدی شود، متهم می‌گردد و هرکس مالک زبان خود نباشد، پشیمان می‌شود» جمله بزرگی است که لقمان به پسرش گفت، و هیچ شکی نیست که آن، وصیت بزرگ و گرانبغدی است که اگر مردم به آن عمل کنند، از بدی‌های زبان رهایی می‌یابند.

۲۹- گزینه ۴»

(معمربلی کاظمی نصرآباری - کاشان)
«نفس زبان پاک است ولی استفاده بد از آن به زشتی اش منجر می‌شود» (صحیح)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «همانا بدی‌های زبان از فضیلت‌هایش بیشتر است!» نادرست است، در متن به آن اشاره نشده است.

گزینه ۲: «بزرگترین نعمتی که خداوند به بشر اعطا کرده است، همان زبان است!» نادرست است، زیرا طبق متن، زبان یکی از بزرگترین نعمت‌های اعطاشده توسط خداوند است.

گزینه ۳: «زبان همان تنها راه برای ارتباط بشر با یکدیگر است!» نادرست است، چون طبق متن، زبان یکی از راه‌های ارتباط انسان‌ها با یکدیگر است.

(درک مطلب)

۳۰- گزینه ۱»

(معمربلی کاظمی نصرآباری - کاشان)
«ارزش انسان تنها به آن چیزی از کلام است که بدان سخن می‌گوید!» عبارتی نادرست است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۲: «زبان ممکن است انسان را رستگار یا خوار و دلیل گرداندا» (صحیح)
گزینه ۳: «انسان مسؤول هر کلمه‌ای است که از دهانش خارج می‌شود!» (صحیح)
گزینه ۴: «نگهداری از زبان، آن است که شخص به خوبی و نیکویی سخن بگوید» (صحیح)

(درک مطلب)

۳۱- گزینه ۳»

(سیر معمربلی مرتضوی)
با توجه به عبارت داده شده (هرکس وارد محلّ بدی شود، مَتَّهَم می‌گردد و هرکس مالک زبان خود نباشد، پشیمان می‌شود)، عبارت گزینه ۲ «(برای فرد بهتر است که دیگران را مَتَّهَم نکند و خودش را تبرئه سازد)» مفهوم مناسبی ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «ای انسان! از جایگاه‌های تهمت‌ها دوری کن!»
گزینه ۲: آنچه را که نمی‌دانی نگو، بلکه هر آنچه را هم می‌دانی نگو!
گزینه ۴: هرکس زبانش را در مجالس حفظ نکند، عاقبتش پشیمانی است!

(درک مطلب)

۳۲- گزینه ۱»

(معمربلی کاظمی نصرآباری - کاشان)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۲: «مجهول، نائب فاعل» نادرست است، چون فعلی معلوم است و فاعل دارد.
گزینه ۳: «لِللغایبة» نادرست است، «یتحدّث» مفرد مذکر غایب است.
گزینه ۴: «بزیادة حرف واحد» نادرست است، فعل از باب تفعّل است و دو حرف زائد دارد.

(تفلیل صرفی و ملل اعرابی)

۳۳- گزینه ۳»

(معمربلی کاظمی نصرآباری - کاشان)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «تکررة» نادرست است، «لقمان» اسم شخص و معرفه از نوع علم است.
گزینه ۲: «مفعول» نادرست است، نقش «لقمان»، فاعل است.
گزینه ۴: «معرف بال، مأخوذ من ... مفعول ...» همگی نادرست است.

(تفلیل صرفی و ملل اعرابی)

۳۴- گزینه ۱»

(ابراهیم غلامی نژاد)
«مین» از حروف جر است و «ب» صحیح است - «ثمانین» از اعداد عقود می‌باشد و «ثمانین» با «ن» صحیح است.

(ضبط حرکات)

۳۵- گزینه ۴»

(سیر معمربلی مرتضوی)
ترجمه عبارت صورت سؤال: «برای رعایت میان‌روی در مصرف آب، نباید شیر را (به صورت) باز رها کنیم!»
با توجه به ترجمه سایر گزینه‌ها، تنها عبارتی که معنای جمله را به صورت صحیح کامل می‌کند، «لحنتیة مفتوحة» می‌باشد.

(واژگان)

۳۶- گزینه ۳»

(ابراهیم غلامی نژاد)
در این عبارت «العَمال (جمع عامل)» و «المُجَدّن» اسم فاعل هستند و هیچ اسم مبالغه‌ای وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «المُنكَبِر: اسم فاعل / المَكَار: اسم مبالغه

گزینه ۲: «حاذق: اسم فاعل / فَهامة: اسم مبالغه

گزینه ۴: «الماهر: اسم فاعل / النظارة: اسم مبالغه

(قواعد اسم)

۳۷- گزینه ۲»

(کظم غلامی)
در صورت سؤال آمده است: «اسمی را مشخص کن که چیزی را بر چیزی دیگر برتری دهد.» منظور آن اسم تفضیل است که در گزینه ۲ آمده است: «این کارت از تمام آنچه در عمرم انجام دادم، بهتر است.» («خیر» در اینجا اسم تفضیل است).

(قواعد اسم)

۳۸- گزینه ۱»

(نوبر امسالی)
صورت سؤال اسم تفضیلی را می‌خواهد که به معنی صفت عالی (ترین) در فارسی است. «اکرم» در گزینه ۱ به معنای «گرامی‌ترین» به کار رفته است: «گرامی‌ترین دوستانم، کسی است که در قلبش دیگران را دوست دارد».

«أحسن» در گزینه ۲ و «أفضل» در گزینه ۴ «صفت برتر» و «شرف» در گزینه ۳ به معنای «بدی» است.

(قواعد اسم)

۳۹- گزینه ۲»

(نوبر امسالی)
«ها» به کار رفته در این جمله «ها» نافیہ (منفی کننده) است نه شرطیه: «زیاد تلاش نکردم، پس منتظر موفقیت در مسابقه نیستم.» «ها» در سایر گزینه‌ها «ها» شرطیه است.

(انواع جملات)

۴۰- گزینه ۴»

(الله مسیح‌فواه)
منظور سؤال این است که در کدام گزینه جمله شرطی وجود دارد؛ زیرا در جملات شرطی، جمله دوم در صورت تحقق جمله اول محقق می‌شود. مثلاً وقتی می‌گوییم «من یدرس ینجح» یعنی موفقیت در صورتی محقق می‌شود که درس بخواند.
با این توصیف جواب صحیح گزینه ۴ است چون تنها در گزینه ۴ «جمله شرطی وجود دارد».

«هن» در گزینه ۱ اسم پرسشی و در گزینه‌های ۲ و ۳ اسم موصول (به معنای: کسی که) است.

(انواع جملات)

دین و زندگی ۳

۴۱- گزینه ۲»

(فیروز نژادنیف - تبریز)
شیطان می‌خواهد انسان را از رحمت الهی مأیوس کند، این بیت در بیان این مفهوم است که نباید انسان از رحمت خدا مأیوس شود و عبارت قرآنی «لا تقنطوا من رحمة الله» بیانگر این مفهوم است.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۹۷ و ۹۹)

۴۲- گزینه ۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)
در توبه همیشه باز است اما توفیق توبه همواره میسر نیست، باید لحظه‌های توفیق را شکار کرد و خود را در دامان مهر خداوند انداخت. بشرین حارث با شنیدن این جمله که: «اگر بنده می‌بود، بندگی می‌کرد و حرمت صاحب خود را نگه می‌داشت.» تحت تأثیر قرار گرفت و در همان لحظه توفیق را شکار کرده و توبه کرد.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۹۵ و ۹۷)

۴۳- گزینه ۲»

(امین اسیران پور)

مهم‌ترین حق خداوند، حق اطاعت و بندگی و مهم‌ترین راه اصلاح جامعه امر به معروف و نهی از منکر است. در جریان حقوق مردم، توبه‌کننده باید بکوشد حقوق مادی یا معنوی از دست رفته را در حد توان، ادا کند و رضایت صاحبان حق را به‌دست آورد.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

۴۴- گزینه ۴»

(مهمدر علی عبارتی)

باید توجه کنیم که حقوق معنوی انسان‌ها بسیار مهم‌تر از حقوق مادی آنان است. راه انداختن (تأسیس) یک شبکه اجتماعی گمراه‌کننده (ضالّه) منجر به ضایع شدن حقوق معنوی افراد می‌شود.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۱۰۱)

۴۵- گزینه ۳»

(مهمدر رضایی‌بغا)

به تأخیر انداختن توبه (تسویف) به معنای امروز و فردا کردن آن و به فردا انداختن توبه است که با آیات «تو که می‌گویی که فردا این بدان / که به هر روزی که می‌آید زمان / آن درخت بد جوان‌تر می‌شود / وین کننده پیر و مضطر می‌شود» مرتبط است. گام به گام کشاندن به سوی گناه، همان به صورت تدریجی پیش بردن به سوی آن است که غرق شدن در فساد و آلودگی را به دنبال دارد.

وقتی انسان به خود می‌گوید که «کار از کار گذشته ...» نشان از ناامید شدن از توبه است.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

۴۶- گزینه ۱»

(فرزین سماقی - لرستان)

با توجه به سخن امام علی (ع) که فرمود: «التوبة تطهر القلوب و تغسل الذنوب: توبه دل‌ها را پاک می‌کند و گناهان را می‌شوید»، با حدیث نبوی: «للتائب من الذنب کمن لا ذنب له: کسی که از گناه توبه کرده مانند کسی است که هیچ گناهی نکرده است.» ارتباط دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

۴۷- گزینه ۲»

(مهمدر آقاصالح)

قرآن کریم می‌فرماید: «کسی که بازگردد (توبه کند) و ایمان آورد و عمل صالح انجام دهد، خداوند گناهان آنان را به حسنات تبدیل می‌کند زیرا خداوند آمرزنده و مهربان است.»

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۹۷)

۴۸- گزینه ۳»

(علی فضلی‌فانی)

مطابق آیه ۵۳ سوره زمر، وعده خداوند مبنی بر: «إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا: خداوند همه گناهان را می‌بخشد» زمینه‌ساز خروج بندگانی که در ظلم به خویش‌تران اسراف کرده‌اند: «یا عبادِ الذینِ أَسْرَفُوا عَلٰی أَنْفُسِهِمْ» از یأس و ناامیدی می‌باشد که بیانشگر این است که با توبه همه گناهان حتی شرک هم آمرزیده می‌شود.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۹۷)

۴۹- گزینه ۴»

(مهمدر رضایی‌بغا)

امام خمینی (ره) خطاب به جوانان می‌نویسد: «پس ای عزیز، از فریب‌های شیطان بترس و در حذر باش، و با خدای خود مکر و حیله مکن که پنجاه سال یا بیشتر شهوت‌رانی می‌کنم و دم مرگ با کلمه استغفار جبران گذشته می‌کنم؛ این‌ها خیال خام است. اگر در حدیثی دیدی یا شنیدی که حق تعالی بر این امت لطف فرموده و توبه آن‌ها را تا قبل از مشاهده آثار مرگ یا خود آن قبول می‌فرماید، صحیح است؛ ولی هیبت‌ها که در آن وقت توبه از انسان سرزند! مگر توبه لفظ است؟! اقدام به توبه زحمت دارد؛ ... چه‌بسا باشد که قبل از فکر توبه یا عملی کردن آن، آجل مهلت ندهد و انسان را با بار معصیت‌های سنگین و ظلمت بی‌پایان گناهان، از این جهان منتقل نماید.»

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۱۰۳)

۵۰- گزینه ۳»

(مهمدر رضایی‌بغا)

اگر مردم در انجام امر به معروف و نهی از منکر (توبه اجتماعی) کوتاهی کنند و اقدامات دلسوزان جامعه به جایی نرسد و به تدریج انحراف از حق بیش‌تر و بیش‌تر شود، اصلاح آن مشکل می‌شود و نیاز به تلاش‌های بسیار و فعالیت‌های اساسی و زیربنایی پیدا می‌شود تا آن‌جا که ممکن است نیاز باشد انسان‌های بزرگی جان و مال خود را تقدیم کنند. تا جامعه را از تباهی برهانند و مانع خاموشی کامل نور هدایت شوند.

بررسی گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: موجب گسترش و ماندگاری گناه می‌شود.

گزینه ۲: موجب آسان نبودن مقابله با گناه می‌شود.

گزینه ۴: موجب نیاز به توبه اجتماعی است.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۱۰۲)

دین و زندگی ۲

۵۱- گزینه ۴»

(مهمدر رضایی‌بغا)

سخنان پیامبر (ص) در واقعه غدیر از جهت سلسله روایان حدیث، چنان محکم است که شاید کمتر حدیثی مانند آن وجود داشته باشد.

پس نزول آیه انذار، پیامبر (ص) در مراسم دعوت خویشان، پس از اعلام وفاداری حضرت علی (ع) بیعت ایشان را پذیرفت و به مهمانان فرمود: «همانا این، برادر من، وصی من و جانشین من در میان شما خواهد بود.» و این‌گونه مقام‌های اخوت، وصایت و خلافت حضرت علی (ع) را نزد خویشان معرفی نمود.

(دین و زندگی ۲، درس ۷، صفحه‌های ۸۳ و ۹۰)

۵۲- گزینه ۳»

(مرتضی منسکی‌کبیر)

پیامبر (ص) به مسلمانان سفارش می‌کرد: «اگر کافری در جنگ کشته شد او را مثلّه نکنید... هرگز آب مشرکان را زهرآلود نکنید و مزارع و نخلستان‌ها را نسوزانید...» که این موضوع اشاره به «سخت‌کوشی و دلسوزی پیامبر (ص) در هدایت مردم» دارد.

قرآن کریم می‌فرماید: «لَعَلَّكُمْ بَاخِعُ نَفْسِكُمْ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ: از این‌که برخی ایمان نمی‌آورند شاید که جانت را [از شدت اندوه] از دست بدهی» که این آیه نیز مؤید «سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم» است. پیامبر (ص) همواره با مردم با محبت و مدارا برخورد می‌کرد: «... گاهی در حضور پیامبر، شعر می‌خواندند، یا از گذشته خود می‌گفتند، در همه این موارد آنان را منع نمی‌کرد مگر این‌که کار حرامی مانند غیبت کردن از آنان سر می‌زد، در این موارد بود که آنان را از ادامه بحث باز می‌داشت.»

(دین و زندگی ۲، درس ۶، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

۵۳- گزینه ۳»

(مهمدر رضایی‌بغا)

با توجه به این دو حدیث گران‌بهای پیامبر (ص) پاسخ روشن می‌شود: «به من ایمان نیاورده است کسی که شب را با شکم سیر بخوابد و همسایه‌اش گرسنه باشد.»

«مَنْ أَصْبَحَ وَ لَمْ يَهْتَمْ بِأُمُورِ الْمُسْلِمِينَ قَلْبًا بِمُسْلِمٍ: کسی که صبح کند و در اندیشه رسیدگی به سایر مسلمانان نباشد، مسلمان نیست.»

(دین و زندگی ۲، درس ۶، صفحه‌های ۷۲ و ۷۶)

۵۴- گزینه ۱»

(مهمدر رضایی‌بغا)

در آیه مبارکه «لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَ يُزَكِّيهِمْ وَ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ إِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ»، شرایط مردم پیش از وجود نعمت پیامبر اسلام (ص)، گمراهی آشکار توصیف شده است و اولین مسئولیت رسالت ایشان، دریافت و ابلاغ وحی است که در عبارت «يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ» به آن اشاره گردیده است.

(دین و زندگی ۲، درس ۵، صفحه ۵۶)

زبان انگلیسی ۲ و ۳

۵۵- گزینه ۴

(مرتضی مفسنی کبیر)

در آیه ۳۱ سوره احزاب می‌خوانیم: «لقد كان لكم في رسول الله اسوة حسنة لمن كان يرجو الله واليوم الآخر و ذكر الله كثيراً: قطعاً برای شما در رسول خدا (ص) سرمشق نیکویی است برای کسی که به خداوند و روز رستاخیز امید دارد و خدا را بسیار یاد می‌کند.» و پیامبر (ص) می‌فرماید: «اقوام و ملل پیشین (سلف) بدین سبب دچار سقوط شدند که در اجرای عدالت تبعیض روا داشتند...»

(دین و زندگی ۲، درس ۶، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۵۶- گزینه ۴

(مهمد رضایی بقا)

خلقت هم‌گونه جنس مرد و زن و در نتیجه یکسانی منزلت انسانی آنان در ابتدای آیه «يا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ»: «ای مردم، همانا شما را از یک مرد و یک زن آفریدیم و شما را اقوام و قبیله‌ها قرار دادیم تا با یکدیگر انس و آشنایی یابید. بی‌گمان گرامی‌ترین شما نزد خدا باتقواترین شماست. همانا خداوند دانای آگاه است.» مطرح شده و انس و آشنایی با یکدیگر به عنوان هدف خداوند از قبیله قبیله آفریدن مردم معرفی گردیده است.

(دین و زندگی ۲، درس ۶، صفحه ۷۳)

۵۷- گزینه ۴

(سیرامسان هنری)

بطلان فرض «قرآن کریم و پیامبر اسلام (ص) دربارهٔ تداوم مرجعیت دینی و ولایت ظاهری سکوت کرده‌اند» روشن است زیرا قرآن کریم هدایتگر مردم در همهٔ امور زندگی است و ممکن نیست نسبت به این مسئولیت مهم که به شدت به سرنوشت جامعه اسلامی تأثیرگذار است، بی‌تفاوت باشد هم‌چنین پیامبر اکرم (ص) آگاه‌ترین مردم نسبت به اهمیت و جایگاه این مسئولیت‌هاست و نمی‌تواند از کنار چنین مسألهٔ مهمی با سکوت و بی‌توجهی بگذرد در حقیقت بی‌توجهی به این مسئله بزرگ خود دلیلی بر نقص دین اسلام است و این در حالی است که دین اسلام کامل‌ترین دین الهی است.

(دین و زندگی ۲، درس ۷، صفحه ۸۳)

۵۸- گزینه ۲

(فیروز نژادنیف - تبریز)

بررسی گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: شامل همهٔ امامان در آن دوره نمی‌شود.

گزینه ۳: ترتیب غلط است.

گزینه ۴: خدایا اینان اهل بیت من هستند نه از اهل بیت. با بیان «از»، زنان پیامبر نیز جزء اهل بیت محسوب خواهند شد.

(دین و زندگی ۲، درس ۷، صفحه ۹۰ و ۹۱)

۵۹- گزینه ۲

(مهمد رضایی بقا)

اصولاً یکی از اهداف ارسال پیامبران آن بود که مردم جامعه‌ای بر پایهٔ عدل بنا کنند و روابط مردمی و زندگی اجتماعی خود را براساس قوانین عادلانه بنا نهند. این هدف بزرگ بدون وجود یک نظام حکومتی سالم، میسر نیست. آیا می‌شود که خداوند هدفی را برای ارسال پیامبر خود تعیین کند، ولی ابزار و شیوهٔ رسیدن به آن را نادیده بگیرد؟ هرگز!

(دین و زندگی ۲، درس ۵، صفحه ۵۸)

۶۰- گزینه ۴

(امین اسریان پور)

اعتماد مردم به دین و عدم انحراف در تعالیم دین ← عصمت در تعالیم دین و وحی الهی (مرجعیت دینی) امکان هدایت مردم و به درستی رسیدن دین الهی به مردم ← عصمت در دریافت و ابلاغ وحی

(دین و زندگی ۲، درس ۵، صفحه ۶۱)

(میرمسین زاهدی)

۶۱- گزینه ۱

ترجمهٔ جمله: «الف: آیا تصمیم گرفتاید در آن هتل پنج ستاره اقامت کنید؟»

ب: نه. اگر خیلی گران نبود، در آن جا می‌ماندیم.»

نکته مهم درسی

با توجه به مفهوم جمله، در این سؤال شرطی نوع دوم به کار رفته است. در شرطی نوع دوم "were" به جای "was" در جمله شرط با همهٔ فاعل‌ها به کار می‌رود. (گرامر)

(عمران نوری)

۶۲- گزینه ۴

ترجمهٔ جمله: «آن محقق جوان چند هزار دلار نیاز دارد تا یکی از بهترین پروژه‌های تحقیقاتی را که تاکنون انجام داده است، به عمل برساند.»

نکته مهم درسی

با توجه به وجود کلمهٔ "dollars" که اسم قابل شمارش جمع است، "a few" و "few" توصیف‌کنندهٔ مناسبی است (رد گزینه‌های ۲ و ۳) و بعد از عبارت "one of the"، اسم قابل شمارش جمع "projects" مورد نیاز است (رد گزینه ۱). (گرامر)

(عمران نوری)

۶۳- گزینه ۳

ترجمهٔ جمله: «اگر قطار به آن اتوبوسی که دانش‌آموزانی را که عازم لندن بودند می‌رساند، برخورد می‌کرد، چه اتفاقی می‌افتاد؟»

نکته مهم درسی

زمان فعل جملهٔ شرطی در جمله‌های شرطی نوع دوم، زمان گذشتهٔ ساده است، در ضمن دقت کنید که شکل گذشته و حال فعل "hit" یکسان هستند. (گرامر)

(میرمسین زاهدی)

۶۴- گزینه ۲

ترجمهٔ جمله: «او بسیار بیمار بود و نمی‌توانست باور کند که دکترش بتواند از مرگ زودرسش جلوگیری کند.»

(۱) وجود داشتن (۲) جلوگیری کردن

(۳) سنجیدن، اندازه گرفتن (۴) تغییر کردن (واژگان)

(ناصر ابوالسنی)

۶۵- گزینه ۳

ترجمهٔ جمله: «وقتی هم‌سن تو بودم، فکر نمی‌کردم خیلی باهوش باشم، اما پدری داشتم که واقعاً فکر می‌کرد من بهترین هستم.»

(۱) افسرده (۲) مضر

(۳) باهوش (۴) عاطفی (واژگان)

(میرمسین زاهدی)

۶۶- گزینه ۲

ترجمهٔ جمله: «بعد از دچار شدن به حملهٔ قلبی شدید، پدرم عادت غذایی‌اش را تغییر داد و رژیم غذایی گیاهی را آغاز کرد.»

(۱) سلامتی (۲) رژیم غذایی

(۳) نکته (۴) علامت (واژگان)

(رحمت‌الله استیری)

۶۷- گزینه ۲

ترجمهٔ جمله: «موفقیت یا شکست پروژه مشروط به میزان پولی بود که آن‌ها می‌خواستند صرف آن کنند.»

(۱) در دسترس (۲) مشروط

(۳) مکرر (۴) خاص (واژگان)

۶۸- گزینه «۲»

(عمران نوری)

ترجمه جمله: «تقریباً هیچ زندگی بشری در نواحی وسیع خشکی و دریای یخ‌زده‌ای که روستا را احاطه کرده بود، وجود نداشت.»

- (۱) ترکیب کردن
(۲) احاطه کردن
(۳) تأسیس کردن
(۴) ایجاد کردن

(واژگان)

۶۹- گزینه «۳»

(رحمت‌الله استیری)

ترجمه جمله: «دکتر همیشه به من توصیه می‌کند که سبزیجاتی را که حاوی مقادیر زیادی از ویتامین‌ها و مواد معدنی هستند بخورم تا از بدنم در مقابل عفونت محافظت کنم.»

- (۱) موقعیت
(۲) علامت تعجب
(۳) عفونت
(۴) تولید

(واژگان)

۷۰- گزینه «۳»

(رحمت‌الله استیری)

ترجمه جمله: «مقدار پولی که شما باید هنگام غذا خوردن در آن رستوران محلی پرداخت کنید هیچ تناسبی با خدماتی که ارائه می‌دهند، ندارد.»

- (۱) ارتباط
(۲) الگو
(۳) ارتباط، ربط، تناسب
(۴) توضیح

نکته مهم درسی

واژه «communication» برای بیان ارتباط میان انسان‌ها به‌کار می‌رود، در حالی که «relationship» علاوه بر آن معنی برای بیان ارتباط میان چند چیز به‌کار می‌رود.

(واژگان)

۷۱- گزینه «۴»

(میرمسین زاهری)

ترجمه جمله: «فردادی که تلاش می‌کنند از دریا عبور کنند و در کشورهای اروپایی ساکن شوند با مشکلات بی‌شماری مواجه می‌شوند.»

- (۱) ترم، دوره
(۲) شکل
(۳) مدخل
(۴) میزبان

نکته مهم درسی

واژه «host» به معنی میزبان در ترکیب «a host of» به معنی «تعداد بی‌شمار» به‌کار می‌رود.

(واژگان)

۷۲- گزینه «۳»

(عمران نوری)

ترجمه جمله: «آن مجله عمدتاً حاوی عکس‌هایی از حیوانات بود که به نظر نمی‌رسید او به آن‌ها علاقه‌مند باشد، اما عکسی از گیاهی کمیاب هم وجود داشت که توجهش را جلب کرد.»

- (۱) به‌آرامی
(۲) به‌طور مکرر
(۳) عمدتاً
(۴) به‌روانی

(واژگان)

ترجمه متن کلوزتست:

میزان چاقی به‌سریع‌تر رو به افزایش است و لازم است که ما راه‌های جدیدی بیابیم تا به افراد برای مهار پُر خوری کمک کنیم. بر اساس تحقیق جدید، «خوردن تخیلی» می‌تواند یکی از این روش‌ها باشد. روانشناسی در ایالات متحده آمریکا می‌گوید که اگر خوردن غذای خاصی را تصور کنید، میل شما به آن غذا کاهش خواهد یافت و اگر علاقه شما به آن غذا کم‌تر شود، مقدار کم‌تری از آن خواهید خورد. گری مروج، توضیح می‌دهد که افراد وقتی نیاز دارند وزن کم کنند، اغلب سعی می‌کنند از فکر کردن درباره غذا اجتناب کنند. با این حال، ممکن است این روش خوبی نباشد. از طرف دیگر، اگر خودتان را مجبور به فکر کردن درباره جویدن غذا و در واقع بلعیدن آن کنید، گرسنگی‌تان را کاهش خواهید داد.

۷۳- گزینه «۲»

(علی شکوهی)

- (۱) موفقیت
(۲) تحقیق
(۳) جمعیت
(۴) موضوع

(کلوزتست)

۷۴- گزینه «۴»

(علی شکوهی)

نکته مهم درسی

فعل بعد از «imagine» به‌صورت -ing دار (اسم مصدر) خواهد بود (رد گزینه‌های «۱ و ۳»). با توجه به مفهوم جمله، ساختار معلوم نیاز داریم نه مجهول (رد گزینه «۲»). (کلوزتست)

۷۵- گزینه «۲»

(علی شکوهی)

- (۱) تمرین کردن
(۲) اجتناب کردن
(۳) در نظر گرفتن
(۴) ادامه دادن

(کلوزتست)

۷۶- گزینه «۳»

(علی شکوهی)

- (۱) کمی بعد
(۲) برای مثال
(۳) از طرف دیگر
(۴) تعجبی ندارد که

(کلوزتست)

ترجمه متن درک مطلب:

امروزه تقریباً همه دوربین دارند. می‌توانیم با تلفن‌های همراه خود عکس بگیریم، با ایمیل عکس‌ها را برای دوستان خود ارسال کنیم و در عرض چند ثانیه از رایانه عکس‌ها را چاپ کنیم. با این وجود، سی سال پیش، استفاده از دوربین‌ها به همین سادگی نبود و به‌راحتی در دسترس نبودند. آن دوربین‌ها از فیلم استفاده می‌کردند که گران بود و برای چاپ باید با مواد شیمیایی خاصی ظاهر می‌شد. سپس، در سال ۱۹۸۲، نوع جدیدی از دوربین، عکاسی را آسان‌تر و مقرون به صرفه‌تر کرد. آن دوربین فیلم‌برداری بود، اما دارای فلاش داخلی و سایر امکانات بود. این دوربین «هولگا» نام داشت.

دوربین هولگا کاملاً از پلاستیک ساخته شده بود. حتی لنزی که در اکثر دوربین‌ها معمولاً از شیشه‌ای با کیفیت بالا ساخته می‌شد، پلاستیکی بود. پلاستیک ارزان‌تر از فلز یا شیشه بود، بنابراین، سازندگان دوربین می‌توانستند قیمت هولگا را به اندازه کافی پایین نگه دارند تا بسیاری از مردم از پس قیمت آن برآیند.

با این حال، هنگامی که مردم شروع به استفاده از هولگا کردند، متوجه مشکلاتی شدند. گاهی اوقات لکه‌های تیره در گوشه و کنار عکس‌ها ظاهر می‌شد. گاهی اوقات رنگ‌هایی که در عکس‌ها ظاهر می‌شدند با رنگ اشیای حقیقی عکاسی‌شده متفاوت بودند. [کیفیت] ساخت پایین و مواد ارزان‌قیمت دوربین اجازه می‌داد تا نور به داخل دوربین نفوذ کند و روی فیلم تأثیر بگذارد.

با این‌که برخی از مشتریان از این نقص‌ها ناراحت بودند، بسیاری از افراد جلوه‌های عجیب و غریب و غالباً بی‌نظیری را که دوربین ایجاد می‌کرد دوست داشتند. عکاسان حرفه‌ای شروع به استفاده از این دوربین برای عکاسی از مناظر، مردم و صحنه‌های خیابان کردند. حتی امروزه، در جهانی مملو از تجهیزات دقیق، برخی از افراد هولگای غیرقابل‌پیش‌بینی را برای گرفتن عکس‌های بی‌نظیر انتخاب می‌کنند.

۷۷- گزینه «۳»

(مسن روی)

ترجمه جمله: «نویسنده تمام موارد زیر را در مورد هولگا بیان می‌کند جز این‌که مردم آن را نپذیرفتند، زیرا ارزان قیمت بود.»

(درک مطلب)

۷۸- گزینه «۱»

(مسن روی)

ترجمه جمله: «متن کدام نظر را تأیید می‌کند؟»

«بزارهایی که بی‌نقص نیستند باز هم می‌توانند مفید باشند.»

(درک مطلب)

۷۹- گزینه «۲»

(مسن روی)

ترجمه جمله: «هدف نویسنده از نوشتن این متن، «مطلع کردن مردم در مورد یک دوربین جالب» است.»

(درک مطلب)

۸۰- گزینه «۴»

(مسن روی)

ترجمه جمله: «نویسنده به احتمال زیاد نسبت به هولگا چه احساسی دارد؟»
«آن علیرغم تمام مشکلات فنی‌اش تصاویر جالبی خلق می‌کند.»

(درک مطلب)

ریاضی و آمار (۳)

۸۱- گزینه «۱»

(علیرضا عبیدی)

این دنباله بازگشتی است و داریم:

$$a_1 = 1$$

$$n = 1 \Rightarrow a_2 = a_1 + (1+1) \Rightarrow a_2 = 1 + 2 = 3$$

$$n = 2 \Rightarrow a_3 = a_2 + (2+1) \Rightarrow a_3 = 3 + 3 = 6$$

$$n = 3 \Rightarrow a_4 = a_3 + (3+1) = 6 + 4 = 10$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۸۲- گزینه «۳»

(مهمرب بفریانی)

برای محاسبه a_1 به جای x مقدار ۱ و برای محاسبه a_2 به جای x مقدار ۲ قرار می‌دهیم و به همین ترتیب جملات بعدی را محاسبه می‌کنیم.

$$\xrightarrow{x=1} a_1 = \frac{3}{2} \times 1 + 1 = \frac{5}{2}$$

$$\xrightarrow{x=2} a_2 = \frac{3}{2} \times 2 + 1 = 4 = \frac{5}{2} + \frac{3}{2} = a_1 + \frac{3}{2}$$

$$\xrightarrow{x=3} a_3 = \frac{3}{2} \times 3 + 1 = \frac{11}{2} = 4 + \frac{3}{2} = a_2 + \frac{3}{2}$$

بنابراین رابطه بازگشتی آن به صورت زیر است:

$$a_{n+1} = a_n + \frac{3}{2}, a_1 = \frac{5}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۸۳- گزینه «۲»

(امیر زرندوز)

$$a_3 = \left[2 \times (3) + \frac{1}{2} \right] = \left[\frac{13}{2} \right] = \left[\frac{6}{5} \right] = 6$$

$$b_4 = (-1)^{2 \times (4) + 1} = (-1)^9 = -1 \Rightarrow a_3 \times b_4 = 6 \times (-1) = -6$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۸۴- گزینه «۲»

(نسترن صمدی)

چون $x^2 - 1, 4x + 1, 7x$ سه جمله متوالی دنباله فیبوناچی هستند، پس:

$$(x^2 - 1) + (4x + 1) = 7x$$

$$\Rightarrow x^2 - 3x = 0 \Rightarrow x(x - 3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \text{غ ق ق} & x = 0 \\ \text{ق ق ق} & x = 3 \end{cases}$$

به ازای $x = 0$ جملات دنباله فیبوناچی به دست نمی‌آید.

$$x = 3 \Rightarrow 8, 13, 21$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۸۵- گزینه «۴»

(مهمرب بفریانی)

برای n های زوج، از رابطه بالایی و برای n های فرد، از رابطه پائینی مقدار جملات را به دست می‌آوریم:

$$\xrightarrow[n \text{ فرد}]{n=1} a_2 = \frac{1}{2} \times a_1 + 1 = \frac{1}{2} \times 2 + 1 = 2$$

$$\xrightarrow[n \text{ زوج}]{n=2} a_3 = 2 \times a_2 = 2 \times 2 = 4$$

$$\xrightarrow[n \text{ فرد}]{n=3} a_4 = \frac{1}{2} \times a_3 + 1 = \frac{1}{2} \times 4 + 1 = 3$$

$$\xrightarrow[n \text{ زوج}]{n=4} a_5 = 2 \times a_4 = 2 \times 3 = 6$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۸۶- گزینه «۴»

(امیر زرندوز)

برای یافتن a_{100} از ضابطه بالایی و برای یافتن a_7 از ضابطه پایینی استفاده می‌کنیم:

$$a_{100} = 5\sqrt{100} - 1 = 50 - 1 = 49$$

$$a_7 = \frac{3+7}{7-6} = 10 \Rightarrow \text{اختلاف خواسته شده} = 49 - 10 = 39$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۸۷- گزینه «۲»

(علی شهبازی)

برای نوشتن a_{m+1} و a_{m-1} کافیست در a_n جای n ها، به ترتیب $m+1$ و $m-1$ قرار دهیم:

$$a_{m+1} = a_{m-1} + 60 \Rightarrow (m+1)^2 + 8(m+1) = (m-1)^2 + 8(m-1) + 60$$

$$\Rightarrow m^2 + 2m + 1 + 8m + 8 = m^2 - 2m + 1 + 8m - 8 + 60$$

$$\Rightarrow 4m = 44 \Rightarrow m = 11$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۸۸- گزینه «۴»

(علی شهبازی)

ابتدا با جای گذاری $n = 1$ جمله دوم را حساب می‌کنیم:

$$a_{n+2} = a_{n+1} + 2a_n \xrightarrow{n=1} a_3 = a_2 + 2a_1$$

$$\Rightarrow 7 = a_2 + 2 \times (1) \Rightarrow a_2 = 5$$

حالا $n = 2$ تا $n = 5$ را جای گذاری می‌کنیم:

$$a_{n+2} = a_{n+1} + 2a_n \xrightarrow{n=2} a_4 = a_3 + 2a_2 \Rightarrow a_4 = 7 + 2(5) = 17$$

$$a_{n+2} = a_{n+1} + 2a_n \xrightarrow{n=3} a_5 = a_4 + 2a_3 \Rightarrow a_5 = 17 + 2(7) = 31$$

$$a_{n+2} = a_{n+1} + 2a_n \xrightarrow{n=4} a_6 = a_5 + 2a_4 \Rightarrow a_6 = 31 + 2(17) = 65$$

$$a_{n+2} = a_{n+1} + 2a_n \xrightarrow{n=5} a_7 = a_6 + 2a_5 \Rightarrow a_7 = 65 + 2(31) = 127$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۸۹- گزینه «۳»

(همیرضا سپهری)

با قرار دادن جمله عمومی برابر $\frac{1}{2} - 1$ ، داریم:

$$\frac{-n^2 + 6}{10n} = -\frac{1}{2} \Rightarrow 2n^2 - 12 = 10n$$

$$\Rightarrow 2n^2 - 10n - 12 = 0 \Rightarrow 2(n^2 - 5n - 6) = 0$$

$$\Rightarrow n^2 - 5n - 6 = 0 \Rightarrow (n-6)(n+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \text{ق ق ق} & n = 6 \\ \text{غ ق ق} & n = -1 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۹۰- گزینه «۳»

(همیرضا سپهری)

دنباله مربعی: $a_n = n^2 \Rightarrow a_7 = 49$

دنباله مثلثی: $b_n = \frac{n(n+1)}{2} \Rightarrow a_8 = \frac{8(8+1)}{2} = \frac{8 \times 9}{2} = 36$

دنباله فیبوناچی: $1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, \dots \Rightarrow F_{11} = 89$

اختلاف خواسته شده: $F_{11} - (a_7 + b_8) = 89 - (49 + 36) = 89 - 85 = 4$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

ریاضی و آمار (۱)

۹۱- گزینه «۱»

(امیر زرنروز)

همیشه اطلاعات مثبتی در اختیار نیست. همه اعضای جامعه باید از شانس یکسانی برای انتخاب شدن در نمونه تصادفی برخوردار باشند. برای بررسی کیفیت چای یک زمین یک نمونه تصادفی از آن انتخاب می‌کنیم و به روش آزمایش و مشاهده، کیفیت آن را مشخص می‌کنیم.

(ریاضی و آمار (۱)، کُر با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۸ تا ۱۰۰)

۹۲- گزینه «۴»

(امیر زرنروز)

اولاً عملیات ریاضی مانند جمع، تفریق و معدل‌گیری برای رتبه کنکور دو نفر یا بیشتر، بی‌معناست پس نوع متغیر کیفی است ثانیاً افراد را از نظر رتبه می‌توانیم با هم مقایسه کنیم پس مقیاس آن، ترتیبی است.

(ریاضی و آمار (۱)، کُر با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۰)

۹۳- گزینه «۳»

(علیرضا عبیدی)

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{کل تعدادها}} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

$$3 = \frac{2+3+4+4+a}{5} \Rightarrow 15 = 13 + a$$

$$\Rightarrow a = 15 - 13 = 2 \Rightarrow a = 2$$

$$\text{داده‌ها: } 2, 3, 4, 4, 10, 2 + 5(2) \Rightarrow \bar{x}' = \frac{2+3+4+4+11+2}{5} = \frac{125}{5} = 25$$

(ریاضی و آمار (۱)، کُر با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۴)

۹۴- گزینه «۴»

(علیرضا عبیدی)

طبق صفحه ۱۰۷ (حاشیه) و صفحه ۱۰۸، در منحنی نرمال تقریباً ۶۸ درصد از داده‌ها در فاصله کمتر از ۱ واحد انحراف معیار نسبت به میانگین قرار دارند.

(ریاضی و آمار (۱)، کُر با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۱۱)

۹۵- گزینه «۳»

(کورش داوری)

$$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$$

$$\Rightarrow \sqrt{2} = \sqrt{\frac{40}{n}} \Rightarrow (\sqrt{2})^2 = \left(\sqrt{\frac{40}{n}}\right)^2 \Rightarrow 2 = \frac{40}{n}$$

$$\Rightarrow 2n = 40 \Rightarrow n = 20$$

(ریاضی و آمار (۱)، کُر با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۴)

۹۶- گزینه «۳»

(علی شهرابی)

انحراف معیار داده‌های ۱-۲a، ۵+b، ۸+a، ۴-c صفر است. پس همه یکسان هستند:

$$2a - 1 = a + 8 \Rightarrow a = 9$$

$$a + 8 = b + 5 \xrightarrow{a=9} 17 = b + 5 \Rightarrow b = 12$$

$$a + 8 = c - 4 \xrightarrow{a=9} 17 = c - 4 \Rightarrow c = 21$$

میانگین داده‌های ۹=a، ۱۲=b، ۲۱=c را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{9+12+21}{3} = 14$$

و حالا انحراف معیار داده‌های ۲۱ و ۱۲ و ۹ برابر است با:

$$\sigma^2 = \frac{(21-14)^2 + (12-14)^2 + (9-14)^2}{3} = \frac{49+4+25}{3}$$

$$= \frac{78}{3} = 26 \Rightarrow \sigma = \sqrt{26} \approx 5.1$$

(ریاضی و آمار (۱)، کُر با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۴)

۹۷- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

ابتدا مضرب‌های طبیعی عدد ۳ را که کوچک‌تر از ۴۰ هستند، به ترتیب

$$3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33, 36, 39 \quad \text{می‌نویسیم:}$$

$$Q_1 = 10.5 \quad Q_2 \quad Q_3 = 31.5$$

دامنه میان چارکی (IQR) عبارت است از تفاضل چارک اول از چارک سوم:

$$IQR = Q_3 - Q_1 = 31.5 - 10.5 = 21$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۲۵)

۹۸- گزینه «۲»

(کورش داوری)

مد داده‌ای است که بیشترین فراوانی را داشته باشد، پس مد برابر ۵ است زیرا فراوانی آن ۸ و بیشتر از بقیه داده‌ها است.

برای محاسبه میانگین باید داده‌ها در فراوانی‌هایشان ضرب شوند و تقسیم بر کل فراوانی‌ها شود.

$$\bar{x} = \frac{(1 \times 2) + (2 \times 6) + (3 \times 4) + (4 \times 4) + (5 \times 8) + (6 \times 6)}{2 + 6 + 4 + 4 + 8 + 6}$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{2 + 12 + 12 + 16 + 40 + 36}{30} = \frac{118}{30} \approx 3.9$$

$$\text{تفاضل میانگین از مد} = 5 - 3.9 = 1.1$$

(ریاضی و آمار (۱)، کُر با داده‌های آماری و نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۱۷ و ۱۲۵)

۹۹- گزینه «۳»

(کورش داوری)

فراوانی مطلق داده ۱۲ برابر ۳ است (تعداد نقاط بالای ۱۲)

تعداد کل فراوانی‌ها برابر تعداد کل نقطه‌هاست: ۱۵ = ۱+۳+۵+۲+۴

$$\alpha_i = \frac{f_i}{N} \times 360^\circ \Rightarrow \alpha_{12} = \frac{3}{15} \times 360^\circ = 72^\circ$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۲۵)

۱۰۰- گزینه «۴»

(فاطمه فهیمیان)

داده‌های داخل و روی جعبه: داده‌های بزرگتر یا مساوی Q_1 و کوچکتر یا مساوی Q_3 هستند.

$$1, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 16, 19, 20, 21, 23$$

$$Q_1 = 7, Q_3 = \frac{11+12}{2} = 11.5, Q_2 = 19$$

داده‌های داخل و روی جعبه: ۷, ۸, ۹, ۱۱, ۱۲, ۱۴, ۱۶, ۱۹

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{7+8+9+11+12+14+16+19}{8} = \frac{96}{8} = 12$$

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(7-12)^2 + (8-12)^2 + (9-12)^2 + (11-12)^2 + (12-12)^2 + (14-12)^2 + (16-12)^2 + (19-12)^2}{8}$$

$$= \frac{25+16+9+1+0+4+16+49}{8} = \frac{120}{8} = 15 \Rightarrow \sigma = \sqrt{15}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کُر با داده‌های آماری و نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶، ۱۰۷ و ۱۱۱ تا ۱۲۵)

اقتصاد

۱۰۱- گزینه «۳»

(فاطمه فویمیان)

توزیع عادلانه درآمدها و کاهش فقر می‌تواند انگیزه قدرتمند همکاری و مشارکت عموم افراد جامعه را در فرایند توسعه سالم اقتصادی ایجاد کند.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه ۸۸)

۱۰۲- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن بانک مرکزی سیاست کاهش حجم پول در گردش (سیاست پولی انقباضی - مانند فروش اوراق مشارکت) را به کار می‌گیرد.

(اقتصاد، دولت و اقتصاد، صفحه ۹۵)

۱۰۳- گزینه «۳»

(فاطمه هیاتی)

الف) بودجه، برنامه «کوتاه مدت یک‌ساله» است که در آن منابع درآمدی و مخارج برنامه‌های پیش‌بینی شده است.

ب) لایحه بودجه شامل یک «ماده واحد» و چندین «تبصره» است.

ج) لایحه بودجه ابتدا در «کمیسیون بودجه مجلس» مورد بررسی قرار می‌گیرد و سپس در «جلسه علنی مجلس» مطرح می‌شود.

(اقتصاد، پوره و امور مالی دولت، صفحه‌های ۹۸ و ۹۹)

۱۰۴- گزینه «۳»

(نسرین پعفری)

بهبود توزیع ثروت و درآمد: تقسیم برابر فرصت‌ها، توزیع عادلانه ثروت و درآمد، مقابله با فقر، ارتقای سطح زندگی اقشار کم‌درآمد و فقیر جامعه همواره یکی از اهداف مهم و مورد توجه دولت‌ها است. (مثال: تصمیم دولت برای پرداخت ماهانه صد هزار تومان به مدت ۴ ماه به ۳۰ میلیون نفر از اقشار کم درآمد کشور در دوران همه‌گیری ویروس کرونا)

ثبات قیمت‌ها: تلاش دولت‌ها بر این است که تا حد ممکن از افزایش مداوم و بی‌رویه قیمت‌ها جلوگیری کرده و با اتخاذ سیاست‌های مناسب تورم را مهار و رشد قیمت‌ها را تثبیت کنند. (مثال: توزیع مرغ یخ‌زده به قیمت ارزان در بازار (افزایش عرضه کل برای کاهش قیمت مرغ))

اشتغال کامل: وظیفه دولت در رفع مشکل بیکاری، به معنای این نیست که به بیکاران کار دهد و به‌طور مستقیم در بدنه دولت اشتغال ایجاد کند، بلکه با مدیریت زمینه‌های ایجاد بیکاری یا اشتغال سعی بر حل مشکل کند. پیشگیری افزایش بیکاری از طریق: برگزاری دوره‌های آموزش ضمن خدمت (برگزاری دوره‌های آموزش کلاس‌های آنلاین برای آموزگاران و دبیران) و مهارت‌افزایی حین کار و اعطای یارانه‌های تولید

رشد و پیشرفت اقتصادی: با افزایش ظرفیت تولیدی و امکانات کشور، اندازه اقتصاد خود و رفاه مردم را نسبت به گذشته بیشتر کنند و هم‌چنین در رقابت جهانی از دیگر اقتصادها عقب نمانند. (مثال: دستور بانک مرکزی به بانک‌ها برای پایین آوردن نرخ بهره وام پرداختی به شرکت‌ها و مؤسسات تولیدی)

(اقتصاد، دولت و اقتصاد، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۳)

۱۰۵- گزینه «۱»

(فاطمه فویمیان)

الف) برای حل این‌گونه مسائل باید به دو نکته یا شرط اصلی توجه شود:

نکته اول: سهم هر دهک می‌تواند بزرگ‌تر از (یا مساوی با) سهم دهک ماقبل خود یا کوچک‌تر از (یا مساوی با) سهم دهک بعد از خود باشد، این شرط در تمامی گزینه‌ها رعایت شده است.

نکته دوم: نظر به این که مجموع سهم دهک‌ها باید برابر با ۱۰۰ شود، اگر سهم دهک‌های معلوم را جمع بزنیم و عدد حاصل را از ۱۰۰ کسر کنیم، مجموع سهم دهک‌های مجهول مشخص می‌گردد، یعنی:

$$\text{مجموع سهم دهک‌های معلوم (به درصد)} \\ = 2 + 3 + 5 + 8 + 11 + 14 + 18 = 61$$

$$100 - 61 = 39 = \text{مجموع سهم دهک‌های مجهول (به درصد)}$$

بنابراین مجموع سهم دهک‌های گزینه‌های «۲» و «۴» برابر با ۳۸ و غلط است ولی مجموع سهم دهک‌ها در گزینه‌های «۱» و «۳» برابر با ۳۹ است.

ب) سهم دهک دهم با توجه به قسمت «الف» سؤال برابر با ۲۱ درصد است، بنابراین خواهیم داشت:

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{21}{2} = 10.5 = \text{شاخص توزیع درآمد}$$

ج) ۳۰ درصد کم درآمد جامعه یعنی سهم دهک‌های اول تا سوم (۸ = ۳ + ۳ + ۲)، در نتیجه سهم ۳۰ درصد کم درآمد جامعه از درآمد ملی برابر خواهد بود با:

$$\text{دولار } 5200 = 65000 \times \frac{8}{100}$$

د) هرچه شاخص توزیع درآمد عدد بزرگتری باشد، توزیع درآمد در آن کشور ناعادلانه‌تر است، بنابراین کشور A نسبت به کشور B توزیع ناعادلانه‌تری دارد. (اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۰۶- گزینه «۴»

(فاطمه هیاتی)

الف) سرمایه‌گذاری اجتماعی، مهم‌ترین سرمایه‌گذاری است؛ زیرا بدون داشتن نیروهای متخصص و متعهد، انجام دادن سایر سرمایه‌گذاری‌ها و کسب استقلال اقتصادی فراهم نخواهد شد.

ب) آنچه را که مالیات بر آن وضع می‌شود، پایه مالیاتی می‌نامند.

ج) خزانه‌داری، جایگاه ویژه‌ای در مدیریت نظام بودجه و ساختار مالی جامعه و حاکمیت دارد. (اقتصاد، پوره و امور مالی دولت، صفحه‌های ۱۰۰، ۱۰۲، ۱۰۴ و ۱۰۸)

۱۰۷- گزینه «۳»

(فاطمه هیاتی)

کارخانه مواد غذایی: سرمایه‌گذاری مولد
امور فرهنگی: سرمایه‌گذاری اجتماعی
ساخت نیروگاه‌ها: سرمایه‌گذاری زیربنایی
احداث جاده‌ها: سرمایه‌گذاری زیربنایی
خودروسازی: سرمایه‌گذاری مولد

(اقتصاد، پوره و امور مالی دولت، صفحه ۱۰۷)

۱۰۸- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

الف) گاهی با بررسی سهم هر برنامه از کل بودجه، میزان اولویت و اهمیت امور را نسبت به هم می‌توان نشان داد.

ب) مالیات بر ارزش افزوده نوعی مالیات بر «فروش چندمرحله‌ای» است که «کالاها و خدمات واسطه‌ای» را از پرداخت مالیات «معاف می‌کند».

ج) توجه به زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری در مناطق محروم کشور از جمله «سیاست‌های توسعه‌ای» به‌شمار می‌رود.

د) تمامی درآمدهای حاصل از فروش کالاها و خدمات شرکت‌های دولتی به استثنای «بانک‌ها، بیمه‌های دولتی و برخی سازمان‌های توسعه‌ای» به حساب‌های معرفی شده از سوی «خزانه‌داری کل کشور» واریز می‌شود.

ه) استقراض برای تأمین «هزینه‌های جاری» کار معقولی نیست، ولی چنانچه وجوه قرض گرفته شده صرف: «سرمایه‌گذاری و امور مولد شود، می‌تواند راهگشا باشد». (اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۹۴، ۹۹، ۱۰۱، ۱۰۲ و ۱۰۴)

۱۰۹- گزینه «۴»

(نسرین معفری)

$$۳ = \text{شاخص دهکها } ۱۹۷۰$$

$$۳ = \text{شاخص دهکها } ۱۹۸۰$$

$$۴/۵ = \text{شاخص دهکها } ۱۹۹۰$$

$$۴ = \text{شاخص دهکها } ۲۰۰۰$$

$$۵ = \text{شاخص دهکها } ۲۰۱۰$$

نخست درآمد سرانه در سالهای مختلف را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{واحد پولی } ۲,۰۰۰ = \frac{۱۲۰,۰۰۰}{۶۰} = \text{درآمد سرانه } ۱۹۷۰$$

$$\text{واحد پولی } ۲,۵۰۰ = \frac{۱۵۵,۰۰۰}{۶۲} = \text{درآمد سرانه } ۱۹۸۰$$

$$\text{واحد پولی } ۲,۵۰۰ = \frac{۱۶۲,۵۰۰}{۶۵} = \text{درآمد سرانه } ۱۹۹۰$$

$$\text{واحد پولی } ۱,۵۰۰ = \frac{۱۰۵,۰۰۰}{۷۰} = \text{درآمد سرانه } ۲۰۰۰$$

$$\text{واحد پولی } ۱,۲۰۰ = \frac{۹۰,۰۰۰}{۷۵} = \text{درآمد سرانه } ۲۰۱۰$$

درآمد سرانه در سالهای ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ با هم برابر و بیشتر از سالهای دیگر است. در نتیجه بالاترین سطح رفاه تعلق می‌گیرد به سالی که بالاترین درآمد سرانه و کوچکترین عدد مربوط به شاخص دهکها را دارد یعنی سال ۱۹۸۰. وسعت فقر در سالی بیشتر است که پایین‌ترین درآمد سرانه و بالاترین عدد مربوط به شاخص دهکها را دارد، یعنی سال ۲۰۱۰.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

۱۱۰- گزینه «۲»

(فاطمه میاتی)

$$\text{الف) ریال } ۱۴,۴۰۰ = \frac{۱۲}{۱۰۰} \times ۱۲۰,۰۰۰ = \text{مالیات ماهانه فرد B}$$

$$\text{ریال } ۱۷۲,۸۰۰ = ۱۲ \times ۱۴,۴۰۰ = \text{مالیات سالانه فرد B}$$

$$\text{ریال } ۱,۴۴۰,۰۰۰ = ۱۲ \times ۱۲۰,۰۰۰ = \text{درآمد سالانه فرد B}$$

مالیات سالانه - درآمد سالانه = مانده خالص سالانه

$$\text{ریال } ۱,۲۶۷,۲۰۰ = ۱,۴۴۰,۰۰۰ - ۱۷۲,۸۰۰ = \text{مانده خالص سالانه}$$

$$\text{ریال } ۴,۴۰۰ = \frac{۸}{۱۰۰} \times ۵۵,۰۰۰ = \text{مالیات ماهانه فرد A}$$

$$\text{ریال } ۸,۰۰۰ = \frac{۱۰}{۱۰۰} \times ۸۰,۰۰۰ = \text{مالیات ماهانه فرد C}$$

$$\text{ریال } ۳,۶۰۰ = ۸,۰۰۰ - ۴,۴۰۰ = \text{تفاضل مالیات ماهانه فرد A و C}$$

(اقتصاد، بورجه و امور مالی دولت، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۱۱- گزینه «۱»

(اعظم نوری‌نیا)

آثار منظوم قیصر امین‌پور: درکوجه آفتاب، آینه‌های ناگهان، تنفس صبح، دستور زبان عشق، ظهر روز دهم

آثار مثنوی قیصر امین‌پور: طوفان در پراتز، سنت و نوآوری در شعر معاصر، بی‌بال پریدن آثار موسوی گرمارودی: خواب ارغوانی، برآشفتن گیسوی تاک، گوشواره عرش آثار سلمان هراتی: از این ستاره تا آن ستاره، دری به خانه خورشید، از آسمان سبز (علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

۱۱۲- گزینه «۲»

(اعظم نوری‌نیا)

نویسنده کتاب «خسی در میقات» جلال آل احمد است.

مشهورترین اثرش داستان بلند «مدیر مدرسه» است. نمونه نثر پرشتاب و بریده بریده جلال را که از آن با عنوان «نثر تلگرافی» یاد می‌کنند، در این اثر به کمال می‌بینیم. (علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۷۴)

۱۱۳- گزینه «۲»

(عارف سادات طباطبایی نژاد)

توضیحات گزینه «۲» مربوط به دوره سوم شعر معاصر است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۱۱۴- گزینه «۳»

(سمیه قان‌بیلی)

نیمه در سال ۱۳۰۱ شمسی منظومه «افسانه» را منتشر کرد که به عنوان بیانیه شعر نو شناخته می‌شود.

جریان نوگرایی شعری نیمه در شعر «ققنوس» به سال ۱۳۱۶ شمسی تثبیت شد. او در «ققنوس» تغییراتی در اصول و ضوابط شعر سنتی ایجاد کرد و تجدیدی را که از مشروطه آغاز شده بود و به افسانه او رسیده بود، تکامل بخشید.

«زمستان» مجموعه شعری سروده مهدی اخوان ثالث است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۷۱ و ۷۲)

۱۱۵- گزینه «۴»

(سمیه قان‌بیلی)

آثار سیمین دانشور: آتش خاموش - شهری چون بهشت - سووشون

آثار موسوی گرمارودی: صدای سبز - خواب ارغوانی - برآشفتن گیسوی تاک - گوشواره عرش

«چشم‌هایش» نوشته بزرگ علوی از نویسندگان نسل اول و «سیاحت‌نامه ابراهیم بیگ» اثر زین‌العابدین مراغه‌ای از پیشگامان داستان‌نویسی نوین است. (علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۳، ۷۴، ۷۷ و ۷۸)

۱۱۶- گزینه «۳»

(سیدفهمال طباطبایی نژاد)

در گزینه «۳» پایه اول مصراع اول با «فعلاتن» شروع شده است و اختیار شاعری ندارد.

در سه گزینه دیگر فاعلاتن در اول بیت، اختیار وزنی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۴)

۱۱۷- گزینه «۳»

(مهمیر مهری)

اختیار «فعلاتن به جای فعلاتن» در رکن نخست هر دو مصراع به کار رفته است. همچنین در رکن پایانی مصراع نخست اختیار «بدال» صورت گرفته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «فعلاتن به جای فعلاتن» در هر دو مصراع / فاقد «بدال»

گزینه «۲»: «فعلاتن به جای فعلاتن» در مصراع نخست / فاقد «بدال»

گزینه «۴»: فاقد «فعلاتن به جای فعلاتن» / «بدال» در رکن پایانی مصراع نخست (علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۱۱۸- گزینه «۳»

(مهمیر مهری)

بلند بودن هجای پایانی: برمی‌رفت / ابدال: در رکن پایانی مصراع، شاعر به جای «فعلن» از «فع‌لن» استفاده کرده است. / حذف همزه: آهم از

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد اختیار بلند بودن هجای پایانی / فاقد ابدال / حذف همزه: آبی است

گزینه «۲»: بلند بودن هجای پایانی: است / فاقد ابدال / حذف همزه: تر است

گزینه «۴»: بلند بودن هجای پایانی: وداع / فاقد ابدال / فاقد حذف همزه

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۱۹- گزینه «۴»

(سعید معفری)

وزن این مصراع «مفتعلن فاعلن / مفتعلن فاعلن» بوده که در رکن نخست آن شاعر به جای «مفتعلن» از «مفاعلن» بهره برده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۶)

۱۲۰- گزینه «۱»

(عمید مهرنی)

در رکن پایانی هر دو مصراع، «ابدال» صورت گرفته است. هجای پایانی مصراع نخست، کشیده و مصراع دوم کوتاه است که هر دو بلند محسوب می‌شوند. در ترکیب‌های «از آن» و «من است» همزه، حذف خواهد شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۲۱- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

پس از وقایع کودتای ۲۸ مرداد، نوعی سرخوردگی و یأس در میان روشن‌فکران و شعرا پیدا شد و جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی نیز رواج یافت. شاعران این جریان بیشتر به مسائل سیاسی و اجتماعی و مشکلات و آرمان‌های مردم توجه دارند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۱۲۲- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

نیما در مسیر شاعری خود، از واژگان روزمره، عامیانه و نو بهره می‌برد. او از کسانی است که کوشید شعر را به هنجار نثر و سادگی نزدیک کند و زبان، تخیل، احساس، معنی، فرم و ساختار شعر را متحول کرد. نیما در مسیر خود از نوآوری و به‌کارگرفتن ترکیب‌های تازه نهراسید. سیر آزاد تخیل را می‌توان در شعر افسانه‌نیما یافت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۷۱)

۱۲۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

داستان‌نویسی نوین با نویسندگانی مانند صادق هدایت، بزرگ علوی و صادق چوبک، گسترش یافت؛ این گروه موسوم به نویسندگان نسل اول هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۷۳)

۱۲۴- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

نویسندگان آثاری که نادرست معرفی شده‌اند:

سووشون: سیمین دانشور

شوهر آهو خانم: علی محمد افغانی

شهری چون بهشت: سیمین دانشور

همسایه‌ها: احمد محمود

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۳، ۷۴ و ۸۰)

۱۲۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

- تلفیق پشتوانه ادبی با ارزش‌های نوین انقلاب، از ویژگی‌های سبک شایخه نخست شاعران و نویسندگان انقلاب اسلامی یعنی پیشکسوتانی مانند حمید سبزواری و قیصر امین‌پور بود.

- شایخه جوان ادبیات انقلاب، کار خود را در انقلاب آغاز کردند و چون به اصول آن پایبند بودند، منادی اندیشه‌های انقلاب شدند و الفاظ، بن‌مایه‌ها و تصاویر شعری را از حال و هوای انقلاب و موضوعات و مفاهیم رایج در آن دریافت کردند؛ از جمله این افراد می‌توان به سلمان هراتی و علیرضا قزوه اشاره کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۱۲۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

در هجای هفتم مصراع اول ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» اختیار وزنی ابدال به کار رفته است اما بیت گزینه «۲» فاقد این اختیار شاعری است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۵)

۱۲۷- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

آخرین هجای هر دو مصراع بیت گزینه «۴» بلند هستند (نا، عا). بنابراین اختیار وزنی ندارد، اما در سایر گزینه‌ها به ترتیب «راق و یاق - ته و ته - روش و جوش» هجاهای کشیده یا کوتاه هستند که بنابر اختیار شاعری بلند تلفظ می‌شوند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۲۸- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

د	ل	عا	شِق	چ	غَ	مَز	سو
U	U	-	-	U	U	-	-
کش	تی	ی	نو	ح	چ	عَن	دی
-	U	U	-	U	U	-	-
فعلاتن				فعلاتن			

ز	ش	دو	رَاز	دا	رَد
U	U	-	-	-	-
ش	ی	طو	فَاز	دا	رَد
U	U	-	-	-	-
فعلاتن			فعلاتن		
تبدیل فعلن به فعلن					

دقت کنید در آغاز مصراع دوم «فعلاتن» به جای «فعلاتن» آمده است و در هجای دوم مصراع دوم، هجای بلند، کوتاه و در هجای سوم این مصراع، هجای کوتاه، بلند تلفظ شده است.

در هجای «۱۳» هر دو مصراع هم اختیار وزنی ابدال «آوردن یک هجای بلند به جای دو هجای کوتاه» آمده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۲۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

تر	سم	ک	عَش	ک	در	غَ
-	-	U	-	U	-	U
-	-	U	-	U	-	U
وی	را	ز	سَر	ب	مُه	ر
م	ما	پَر	د	دَر	شَ	وَد
U	-	-	U	-	U	-
U	-	-	U	-	U	-
ب	عا	لم	سَ	مر	شَ	وَد

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در مصراع اول، بلند بودن هجای پایان مصراع در هر دو

گزینه «۲»: بلند بودن هجای پایان مصراع اول

گزینه «۳»: بلند بودن هجای پایان مصراع در هر دو

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۱۳۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

بیت بر وزن «فعلاتن مفاعلن فعلن» است و تنها دو بار از اختیار بلند بودن هجای پایانی استفاده کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۳۱- گزینه «۲»

(اعظم نوری نیا)

محاکمة اللغتين: امیرعلیشیرنوایی / مجالس سبعة: مولوی / تحفة الاحرار: جامی / اخلاق الاشراف: عبید زاکانی / تذکرة الاولیا: عطار نیشابوری / انوار سہیلی: ملاحسین واعظ کاشفی

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحہ‌های ۱۴، ۱۷، ۱۸، ۳۸ و ۳۹)

۱۳۲- گزینه «۴»

(سمیه قان بیلگی)

نثر فنی کم کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود. در این دوره (قرن هفتم و هشتم) برخی از نویسندگان، کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحہ ۳۸)

۱۳۳- گزینه «۴»

(مفسر اصغری)

الف) غم‌گرایی: عراقی

ب) شادی‌گرایی: خراسانی

ج) باور به اختیار و اراده: خراسانی

د) باور به قضا و قدر: عراقی

ه) ستایش عشق: عراقی

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و مفہوم، صفحہ‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۳۴- گزینه «۴»

(عمیر مهرثی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «دست» مجاز از انگشتان دست

گزینه «۲»: «سر» اول مجاز از بالین و محضر

گزینه «۳»: «نفس» اول مجاز از جان

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحہ‌های ۵۱ تا ۵۳)

۱۳۵- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

در ابیات «الف»، «ج» و «د»، واژه «خون» در معنای مجازی «کشتن» به کار رفته است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحہ‌های ۵۱ و ۵۲)

۱۳۶- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا احمدی)

«لعل» هر چند در معنای لب به کار رفته و مجاز به علاقه شباهت است، اما طبق عرف کنکور سراسری در سالیان اخیر، مجاز به علاقه شباهت، مجاز در نظر گرفته نمی‌شود و تنها استعاره است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «دست» مجاز از اعمال و رفتار

گزینه «۳»: «مہتاب» مجاز از ماه

گزینه «۴»: «سر» مجاز از قصد و نیت

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحہ‌های ۵۱ تا ۵۳)

۱۳۷- گزینه «۳»

(عمیر مهرثی)

وزن این بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحہ ۳۵)

۱۳۸- گزینه «۲»

(عمیر مهرثی)

وزن این مصراع «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» است.

وزن سایر مصراع‌ها:

گزینه «۱»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه «۳»: مفاعیلن مفاعیلن فعولن

گزینه «۴»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحہ‌های ۳۳ تا ۳۵)

۱۳۹- گزینه «۳»

(عمیر مهرثی)

وزن این مصراع «فعولن فعولن فعولن فعولن» است.

وزن سایر مصراع‌ها:

گزینه «۱»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

گزینه «۲»: مفاعیلن مفاعیلن فعولن

گزینه «۴»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحہ‌های ۳۳ و ۳۴)

۱۴۰- گزینه «۱»

(مفسر اصغری)

در بیت صورت سؤال شاعر به معشوق می‌گوید: «اگر از زبان (لب) تو امان و پناهی (زنهار) برای من صادر شود، در بالاترین مقام خواهم بود». این مفہوم در بیت گزینه «۱» نیز بیان شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: توصیف زیبایی لب معشوق

گزینه «۳»: توصیف خنده زیبای معشوق و ترجیح آن بر شکوفه‌های بهاری

گزینه «۴»: توصیف زیبایی لب معشوق و غمگین شدن شاعر با دیدن آن

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفہوم، صفحہ ۳۱)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

۱۴۱- گزینه «۱»

(نور امسالی)

«لَمَّا»: وقتی، هنگامی که (رد گزینه ۳) / «شاهدتُ جدی و جدتی»: پدر بزرگ و مادر بزرگم را دیدم (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «بعد الرجوع من السفر الطویل»: بعد از بازگشت از سفر طولانی (رد سایر گزینه‌ها) / «حسنتُهما»: آنان را در آغوش گرفتم، آن دو را بغل کردم (رد سایر گزینه‌ها) / «بکیت من الفرحة»: از شادی گریه کردم (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۴۲- گزینه «۲»

(ابراهیم احمدی - بوشهر)

«یستمّر»: ادامه می‌دهد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «المحسن»: نیکوکار، انسان (شخص) نیکوکار / «عمله الحسن»: کار نیکش (خوبش)، کار نیک یا کار خوب خود (خویش) / «يقوم به»: آن را انجام می‌دهد، به آن اقدام می‌کند، به آن می‌پردازد / «و إن مُنِع»: هر چند (اگرچه) منع شود یا باز داشته شود (رد گزینه ۳) / «القیام به»: انجام آن، اقدام به آن، پرداختن به آن / «مسروراً»: (حال) با خوشحالی (رد گزینه ۳؛ در ساختار جمله فارسی در جای نامناسبی قرار گرفته است)

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۴۳- گزینه ۴»

(عمر تاج‌بفش)
این جمله شرطی نیست، در جمله شرطی فعل شرط و جواب شرط در آخرشان علامت ساکن می‌گیرند (مجزوم می‌شوند). پس «مَنْ» در این جمله به صورت «کسی که» ترجمه می‌شود و فعل «يُفَكِّرُ» نیز نباید به صورت مضارع التزامی ترجمه شود. ترجمه صحیح عبارت: «کسی که قبل از حرفزدن می‌اندیشد، از خطا در امان می‌ماند!» (عربی (۲)، ترجمه)

۱۴۴- گزینه ۱»

(سید ممدعلی مرتضوی)
«این درختان»: هذه الأشجار (رد گزینه ۳) / «می‌کاریم»: نغرس (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «تا دیگران بخورند»: لکی یا کل الآخرون (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «از میوه‌هایشان»: من ثمارها (عربی (۳)، ترجمه)

۱۴۵- گزینه ۴»

(ابراهیم احمدی- بوشهر)
«القادمة» اسم فاعل است و باید به این شکل بیاید، همچنین «الجوزة» (با حرکت فتحه روی ج) به معنای «دانه» صحیح است.
(عربی (۳)، ضبط حرکات)

۱۴۶- گزینه ۳»

(سید ممدعلی مرتضوی)
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: «اسم مفعول، مبنی» نادرست است. اسم فاعل از فعل مزید ثلاثی «يُعِينُ» و اسمی معرب است.
گزینه ۲: «ماضیه: حَسَنٌ؛ مضارع: يُحَسِّنُ» نادرست است. «الإحسان» مصدر باب افعال است، ماضی آن «أَحْسَنَ» و مضارع آن «يُحَسِّنُ» است.
گزینه ۴: «مثنی للمذكر، خبر» نادرست است. «الغدوان» (به معنی «دشمنی») اسمی مفرد است و «ان» در آخر آن، علامت مثنی نیست، بلکه جزء خود کلمه است.
(عربی (۲)، تفهیم صرفی و اعراب)

۱۴۷- گزینه ۳»

(سید ممدعلی مرتضوی)
«یرجو» و «يَأْمَلُ» به معنی «امید دارد» مترادف هستند.
(عربی (۳)، واژگان)

۱۴۸- گزینه ۲»

(نور امساک)
«خیر» در گزینه ۲، به معنای «بهترین» است و اسم تفضیل محسوب می‌شود؛ ترجمه عبارت: آیا دانستی که بهترین فرزندان، کسی است که پدر و مادرش را یاری می‌کند؟
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «الخیر» به معنای «خوبی» است.
گزینه ۳: «عملاً خیراً» به معنای «کار خیری، عمل خوبی» است.
گزینه ۴: «خیرهم» به معنای «خوبی‌شان» است.
(عربی (۲)، قواعد اسم)

۱۴۹- گزینه ۲»

(ولی بریی- ابرهر)
در گزینه ۲، «يُسَاعِدُ» فعل شرط و «يُحْتَوَى» جواب شرط است.
ترجمه عبارت: هر کس هم‌شاگردی‌ها را در درس‌ها یاری کند، او را بسیار دوست می‌دارند!
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مَنْ» شرایط و قواعد اسلوب شرط را ندارد و کلمه پرسشی (به معنی «چه کسی») است.
گزینه ۳: «اگر «فهو محبوب» به کار می‌رفت، می‌توانست جواب شرط از نوع جمله اسمیه باشد.
گزینه ۴: «مَنْ» موصول (به معنی «کسی که») است و فعل و جواب شرط ندارد.
(عربی (۲)، انواع جملات)

۱۵۰- گزینه ۳»

(ابراهیم احمدی- بوشهر)
در گزینه ۳، «أنت تحصد» جواب شرط از نوع جمله اسمیه است.
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «لا تنتظر» جواب شرط از نوع جمله فعلیه است.
گزینه ۲: «يَضْرَبُ» جواب شرط از نوع جمله فعلیه است.
گزینه ۴: «لا تسبق» جواب شرط از نوع جمله فعلیه است.
(عربی (۲)، انواع جملات)

تاریخ (۳)

۱۵۱- گزینه ۴»

(ملیه گریبی)
هزینه‌هایی که انگلستان برای حضور نیروهایش در ایران و نقاط دیگر جهان متحمل می‌شد، بسیار بالا بود و ترجیح می‌داد از نظامیان دست‌نشانده با هزینه کمتر استفاده کند.
(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پدیر و معاصر، صفحه ۹۲)

۱۵۲- گزینه ۳»

(میلاد هوشیار)
بی‌نتیجه ماندن قرارداد ۱۹۱۹ این نکته را به انگلیسی‌ها یادآور شد که آگاهی مردم به خصوص بعد از ماجرای مشروطه بالا رفته و آن‌ها نمی‌توانند مانند هندوستان، ایران را به خاک بریتانیا اضافه کنند.
(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پدیر و معاصر، صفحه ۹۲)

۱۵۳- گزینه ۲»

(علی ممد کریمی)
آیرون باید در قزوین با رضاخان ملاقات کرد و با توجه به اطلاعاتی که سیدضیاءالدین طباطبایی درباره او جمع‌آوری کرده بود، توانست وی را با اهداف خود هماهنگ کند.
(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پدیر و معاصر، صفحه ۹۳)

۱۵۴- گزینه ۳»

(میلاد هوشیار)
به فاصله کوتاهی بعد از کودتای سیاه، سیدضیاءالدین طباطبایی (مهره) سیاسی کودتا استعفا کرد و به اروپا رفت؛ اما رضاخان (مهره نظامی کودتا) در مقام وزیر جنگ روزبه‌روز بر قدرت و نفوذ خود افزود.
(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پدیر و معاصر، صفحه ۹۳)

۱۵۵- گزینه ۲»

(میلاد هوشیار)
آیت‌الله شیخ فضل‌الله نوری، سوءاستفاده از نام آزادی و مشروطه را وسیله‌ای برای افزایش نفوذ غرب و غرب‌گرایان سکولار در اداره کشور می‌دانست.
(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پدیر و معاصر، صفحه ۹۴)

۱۵۶- گزینه ۲»

(میلاد باغ‌شیفی)
رضاشاه دستور داد تا مسیر راه‌آهن سراسری را در جهت شمال به جنوب احداث نمایند. مسیر شرقی غربی می‌توانست دسترسی زمینی به هندوستان را برای انگلستان تسهیل کند و این با منافع انگلستان در شرق در تضاد بود. در صورتی که احداث مسیر شمال جنوب، دسترسی انگلستان به منابع نفتی در مناطق شمال ایران و انتقال به خلیج فارس (برای حمل به اروپا) را آسان می‌نمود.
(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پدیر و معاصر، صفحه ۹۶)

۱۵۷- گزینه ۴»

(میلاد باغ‌شیفی)
با افزایش استبداد فردی رضاشاه زندگی فردی او نیز به کلی دگرگون گشت و این انباشت سرمایه شخصی باعث برانگیخته شدن خشم عمومی در سطوح مختلف شد.
(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پدیر و معاصر، صفحه ۹۶)

۱۵۸- گزینه «۳»

(علی‌ممد کریمی)

رضاشاه که تصور می‌کرد مهم‌ترین راه پیشرفت و توسعه کشور تقلید از غرب و اشاعه فرهنگ غربی است، پس از مسافرت به ترکیه و آشنایی با آتاتورک، رئیس‌جمهور آن کشور به تقلید از او به مبارزه با همه سنت‌های اسلامی پرداخت. (تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون برید و معاصر، صفحه ۹۷)

۱۵۹- گزینه «۱»

(ملیحه کریمی)

سیدحسن مدرس یگانه دشمن سرسخت و جدی رضاشاه به‌شمار می‌رفت. رضاشاه پس از فراهم شدن زمینه، وی را از خواف به کاشمر برد و پس از مدت کوتاهی، در ۱۰ آذر ۱۳۱۶ او را در همان‌جا مسموم کرد و به شهادت رساند. (تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون برید و معاصر، صفحه های ۹۷ و ۹۸)

۱۶۰- گزینه «۳»

(میلاد باغ‌شینی)

هم‌زمان با آغاز سلطنت رضاشاه، انگلیسی‌ها تصمیم گرفتند تا با تقویت کشور آلمان که همچنان گرفتار مصائب جنگ جهانی اول بود، کمی از مشکلات اقتصادی کشور یادشده بکاهند و سیاستمداران انگلیسی به رؤسای کشورهای تحت سلطه خویش دستور دادند تا امکانات تجاری و صنعتی آلمان را در این کشورها فراهم سازند

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون برید و معاصر، صفحه ۹۸)

جغرافیا (۳)

۱۶۱- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

با توجه به نقش حمل‌ونقل در فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی، مدیریت حمل‌ونقل و حمل‌ونقل پایدار، یکی از موضوعات مهم در همه جوامع است. (بغرافیا (۳)، بغرافیا عمل‌ونقل، صفحه ۵۹)

۱۶۲- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

$$175 = \frac{7}{4} \times \frac{100}{1} \Rightarrow \frac{100}{1} \times \frac{1}{4} = \frac{125}{1} \Rightarrow \frac{100}{1} = \frac{125}{1} \Rightarrow \frac{100}{1} = \frac{125}{1}$$

شاخص مطلوب یعنی بدون هیچ‌گونه انحراف، ۱۰۰ در نظر گرفته می‌شود. (بغرافیا (۳)، بغرافیا عمل‌ونقل، صفحه ۶۰)

۱۶۳- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

با تحلیل مسیرها و گره‌ها می‌توان قابلیت دسترسی و کارایی یک شبکه را بررسی کرد. (بغرافیا (۳)، بغرافیا عمل‌ونقل، صفحه ۶۰)

۱۶۴- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

هرچه طول مسیرهای پیموده‌شده، از یک مکان به مکان‌های دیگر، کمتر باشد، دسترسی آن مکان به سایر مکان‌ها بهتر است. هرچه تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می‌گیرند، کمتر باشد، قابلیت دسترسی آن مکان مطلوب‌تر است؛ چون تعداد نقاط بیشتر به معنای تراکم رفت‌وآمد و تأخیر زمانی بیشتر است. مکان‌هایی با کمترین نقاط بر سر راه، مطلوب‌ترین دسترسی را دارند. (بغرافیا (۳)، بغرافیا عمل‌ونقل، صفحه ۶۱)

۱۶۵- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

حمل‌ونقل ریلی به سرمایه‌فروانی نیاز دارد؛ اما بازدهی آن درآینده، هزینه سرمایه‌گذاری را جبران می‌کند، مسافر و بار بیشتری حمل می‌شود و ترافیک ندارد. (بغرافیا (۳)، بغرافیا عمل‌ونقل، صفحه ۶۲)

۱۶۶- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

هرچه حجم محموله بیشتر باشد، هزینه حمل آن کمتر می‌شود؛ مانند غلات به‌صورت فله. (بغرافیا (۳)، بغرافیا عمل‌ونقل، صفحه ۶۲)

۱۶۷- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

در مدیریت حمل‌ونقل باید به میزان و نوع تقاضا توجه کرد. برای مثال، ناحیه‌ای که در آن جمعیت زیادی نیاز به جابه‌جایی دارند یا رساندن خدمات آموزشی و بهداشتی به آن‌ها ضروری است، نسبت به نواحی‌ای که تقاضای فصلی یا موقتی دارند، در اولویت قرار می‌گیرند.

(بغرافیا (۳)، بغرافیا عمل‌ونقل، صفحه ۶۲)

۱۶۸- گزینه «۱»

(ممدعلی فطیبه بایگی)

(الف) کاهش تنوع زیستی

(ب) آلودگی آب

(ج) فرسایش خاک

(د) آلودگی منظر

(ه) آلودگی منظر

(بغرافیا (۳)، بغرافیا عمل‌ونقل، صفحه ۶۳)

۱۶۹- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

حوادث در حمل‌ونقل جاده‌ای بیش از سایر شیوه‌های حمل‌ونقل است.

(بغرافیا (۳)، بغرافیا عمل‌ونقل، صفحه ۶۴)

۱۷۰- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

حمل‌ونقل چندوجهی ترکیبی از دو یا چند شیوه مختلف حمل‌ونقل است. امروزه برنامه‌ریزان تلاش می‌کنند که در برنامه‌های مختلف به جای یک شیوه حمل‌ونقل کالا از مبدأ تا مقصد، از دو یا چند شیوه استفاده شود تا بتوان زمان و هزینه‌های حمل‌ونقل را به خوبی مدیریت کرد.

(بغرافیا (۳)، بغرافیا عمل‌ونقل، صفحه ۶۵)

تاریخ (۱)

۱۷۱- گزینه «۲»

(علی‌ممد کریمی)

هر پژوهش علمی نیازمند یک یا چند پرسش است، پرسش‌ها علاوه بر آنکه هدف پژوهش را مشخص می‌کنند، مانع از به بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شوند. (تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۶)

۱۷۲- گزینه «۲»

(ملیحه کریمی)

حفاری یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان به‌شمار می‌رود و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است. (تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۲۵)

۱۷۳- گزینه «۱»

(میلاد باغ‌شینی)

تمدن مصر بیش از هرچیز به خاطر بناهای باستانی مانند اهرام، معابد، کاخ‌ها و نیز آثار هنری به‌ویژه مجسمه‌سازی شهرت دارد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۱)

۱۷۴- گزینه «۱»

(علی‌ممد کریمی)

جمهوری رم در فاصله سال‌های ۲۶۴ تا ۱۴۶ ق.م سیاست توسعه‌طلبانه نظامی را پیش گرفت و سلسله جنگ‌های بزرگی میان آن جمهوری و حکومت کارتاژ و پادشاهان مقدونی رخ داد. سرانجام رومیان رقیبان خود را شکست دادند و بر دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن مسلط شدند. در نتیجه این فتوحات، جمهوری رم تبدیل به قدرتی بزرگ در مدیترانه شد و به توسعه‌طلبی خود در اروپا، آفریقا و آسیا ادامه داد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۵۶)

۱۷۵- گزینه «۳»

(ملیه گریه)

اسطوره‌شناسان، مورخان و دیگر محققان درباره اینکه محتوای افسانه‌ها به کلی غیرواقعی است یا نه، اتفاق نظر ندارند. بیشتر آنان بر این عقیده هستند که افسانه‌ها بر اساس واقعیت‌های تاریخی ساخته شده‌اند اما با گذشت زمان تغییر کرده و به شکل افسانه و اسطوره درآمده‌اند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۶۲)

۱۷۶- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

داریوش هخامنشی به منظور دفع حملات قبایل صحراگرد سکایی، به مناطق دوردستی در شمال دریای سیاه و جنوب روسیه کنونی لشکرکشی کرد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۸۵)

۱۷۷- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

نخستین فرمانروایان اشکانی، برای حفظ قلمرو خود، گاهی ناچار به اظهار اطاعت از سلوکیان بودند، اما مهرداد یکم با تسلط بر مناطق وسیعی در سرتاسر ایران، قدرت و قلمرو حکومت اشکانی را به طور چشمگیری افزایش داد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۹۲)

۱۷۸- گزینه «۳»

(میلاد باغ‌شینی)

خسروانوشیروان با استفاده از نیروی دریایی، یمن را از اشغال حبشیان که از سوی امپراتوری روم شرقی (رقیب ساسانیان) حمایت می‌شدند، نجات داد و باب‌المندب و خلیج عدن را تحت تسلط خود درآورد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۰۷)

۱۷۹- گزینه «۴»

(علی‌مفید کریمی)

شواهد باستان‌شناسی، لوح‌های گلی و گزارش‌های مورخان یونانی، مخصوصاً هرودت، اطلاعات ارزشمندی درباره اوضاع تجاری در دوران سلسله هخامنشیان ارائه می‌دهند. در آن زمان، شهر بابل در قلب پادشاهی هخامنشی، مرکز تجاری مهمی به‌شمار می‌رفت.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۲۵)

۱۸۰- گزینه «۴»

(ملیه گریه)

در عصر ساسانیان، اوستا به زبان پهلوی ترجمه و شرح و تفسیرهایی بر آن نوشته شد. همچنین کتاب‌های اعتقادی بر اساس تعالیم زرتشت به زبان پهلوی تألیف گردید. از جمله مهم‌ترین و مفصل‌ترین این کتاب‌ها باید از دینکرد، نام برد که دانشنامه‌ای مشتمل بر عقاید زرتشتی است.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۳۴)

جغرافیای ایران

۱۸۱- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی، که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است، سبب می‌شود جغرافی‌دانان با دید ترکیبی یا کل‌نگری، موضوعات را مطالعه و بررسی کند.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۷)

۱۸۲- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

پژوهشگر با مطالعه سابقه و پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران، نسبت به موضوع، اطلاعات بیشتری پیدا می‌کند و مهم‌تر از همه، پی می‌برد سؤالی که برایش پیش آمده قبلاً پاسخ داده شده است یا خیر.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۱۰)

۱۸۳- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)

ایران طولانی‌ترین مرز را با عراق و کوتاه‌ترین مرز را با ارمنستان دارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۱۹)

۱۸۴- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

توده کوهستانی سهند در شرق دریاچه ارومیه قرار دارد. اشترانکوه در شمال غرب زردکوه قرار گرفته است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۲۳ و ۲۶)

۱۸۵- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

در اطراف خط استوا به دلیل گرم‌بودن و صعود هوا، کم‌فشار حراری تشکیل می‌شود و دارای آب‌وهوای گرم‌ومرطوب است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۷)

۱۸۶- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

الف) محل اتصال خلیج فارس به دریای عمان ← تنگه هرمز

ب) بزرگ‌ترین جزیره خلیج فارس ← جزیره قشم

ج) تنها بندر اقیانوسی ایران ← بندر چابهار

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۱۸۷- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت جنسی، جز در زمان‌های خاص، تفاوت چندانی ندارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۱۸۸- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

از لحاظ نظام اداری بخش تابع شهرستان است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۷۱ و ۷۳)

۱۸۹- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

فعالیت‌های اقتصادی در سه بخش انجام می‌شود؛ کشاورزی، صنعت و خدمات. توجه هم‌جانبه به سه بخش یادشده، نقش مهمی در توسعه اقتصادی و پیشرفت کشورها دارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۸۶)

۱۹۰- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

سازمان جهانی گردشگری، ایران را از نظر جاذبه‌های طبیعی، در رتبه پنجم و از نظر جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی، در رتبه دهم جهانی قرار داده است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۹۶)

جامعه‌شناسی (۳)

۱۹۱- گزینه «۴»

(ارغوان عبدالملکی)

جامعه‌شناسان انتقادی معتقدند که رویکردهای تبیینی و تفسیری هر دو محافظه‌کارند و نه تنها هیچ راهکاری برای بهتر ساختن وضعیت موجود ندارند، بلکه انسان‌ها را در برابر وضعیت موجود منفعل و مجبور می‌سازند. قوانین طبیعت در همه مکان‌ها و زمان‌ها یکسانند، از این رو نتایج مطالعه بر روی طبیعت در هر مکان و زمانی می‌تواند به تمامی مکان‌ها و زمان‌ها تعمیم داده شود. ولی جوامع و فرهنگ‌ها همانند طبیعت نیستند و ما نمی‌توانیم نتایجی را که از مطالعه و بررسی یک جامعه به دست آورده‌ایم به همه جوامع دیگر تعمیم بدهیم. مثلاً نمی‌توانیم نتایجی را که از مطالعه جوامع غربی به دست می‌آوریم به جوامع دیگر که با جهان غرب تفاوت دارند، تعمیم دهیم. برای پیشگیری از چنین اشتباهی، ناگزیر باید سایر جوامع و فرهنگ‌ها را نیز مطالعه و بررسی کنیم. اما در اینجا هم امکان دارد، مرتکب خطای دیگری شویم بدین صورت که در مطالعه سایر جوامع و فرهنگ‌ها، به معانی فرهنگی آن‌ها توجه نکنیم و آن‌ها را از منظر غرب مطالعه کنیم و معنای پدیده‌های اجتماعی در آن فرهنگ‌ها را به درستی دریافت نکنیم. برای جلوگیری از این خطا باید بکوشیم جوامع و فرهنگ‌های دیگر را از منظر خودشان مطالعه کنیم؛ یعنی با رویکرد تفسیری به بررسی آن‌ها بپردازیم. در این صورت با مشکل دیگری مواجه می‌شویم؛ تعدد و تنوع فرهنگ‌ها و جوامع معاصر و قدیمی، علوم اجتماعی را درگیر مطالعات پایان‌ناپذیر و تمام‌نشده می‌سازد. علاوه بر این، فرهنگ‌های مختلف معمولاً به مرزهای خودشان محدود نمی‌مانند و ما را ناگزیر از مقایسه ارزش‌ها برای تشخیص ارزش‌های صحیح از ارزش‌های غلط می‌سازند. ولی وقتی علوم اجتماعی برای مطالعه هر فرهنگ مجبور باشد که آن فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند، ببیند و بررسی کند، امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها از دست می‌رود.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۹۲- گزینه «۴»

تشریح موارد نادرست:

- انقلاب‌های رنگین درصد براندازی حکومت‌های مخالف غرب هستند.
- امور سیاسی مورد تأیید یا رد، نكوهش و ستایش انسان‌ها هستند. یعنی اموری خنثی نیستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۸، ۵۹، ۶۲ و ۶۵)

۱۹۳- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

عبارت گزینه «۳» مربوط به رویکرد تفسیری است و پیامد یکسان‌انگاری نظم اجتماعی و نظم طبیعی (رویکرد تبیینی) را نشان نمی‌دهد. مطالعه جوامع و فرهنگ‌های دیگر از منظر خودشان ← «رویکرد تفسیری» (جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۹۴- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی نمی‌داند؛ از این رو با ارزش‌زدایی و معناداری از قدرت، آن را به عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا مطالعه می‌کند. جامعه‌شناسی تفسیری نیز، اگرچه امور سیاسی را پدیده‌هایی معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی بسنده می‌کند و ملاک و معیاری برای ارزیابی علمی آن‌ها ارائه نمی‌دهد. به همین دلیل جامعه‌شناسان انتقادی معتقدند که رویکردهای تبیینی و تفسیری هر دو محافظه‌کارند و نه تنها هیچ راهکاری برای بهتر ساختن وضعیت موجود ندارند، بلکه انسان‌ها را در برابر وضعیت موجود منفعل و مجبور می‌سازند. جامعه‌شناسان انتقادی، یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به ویژه در عرصه قدرت را ضروری می‌دانند و دست شستن از این آرمان بزرگ را بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند. (جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه ۶۵)

۱۹۵- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

مطالعه قدرت به عنوان یک پدیده خنثی، پیامد منحصر کردن علم به علم تجربی از سوی جامعه‌شناسان تبیینی است. شکل‌گیری قدرت مقبول و غیرمشروع، پیامد اعمال قدرت برخلاف حکم الهی و تبعیت مردم از آن با رضایت است. از دست رفتن امکان مقایسه و داوری ارزش‌ها پیامد مطالعه فرهنگ فقط از منظر جامعه خود است.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۷، ۶۴ و ۶۵)

۱۹۶- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

الف: تبعیت ناشی از تهدید و ترس ← تبعیت با کراهت
ب: هژمونی ← سلطه به شیوه فرهنگی که بیشتر مورد رضایت و پذیرش است.
ج: حکومت اقلیت بر اساس خواست و میل خود ← الیگارش
د: با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید ← مقبولیت

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۰)

۱۹۷- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

از مصادیق الیگارش، حکومت اقلیتی از سرمایه‌داران است که در برابر اکثریت مردم، مسئول نیستند و قدرت را در جهت منافع خود به کار می‌گیرند. قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و کار ارادی دیگران را به خدمت بگیرد. امروزه بسیاری از کنشگران فردی با استفاده از شبکه‌های اجتماعی، ارتباطات اجتماعی گسترده‌ای در فضای مجازی دارند و به همین دلیل گاهی در مقایسه با دولت‌ها تأثیرگذاری اجتماعی و فرهنگی بیشتری دارند؛ سلبریتی به معنای ستاره و فرد مشهور است. ستاره‌ها سلبریتی شدن خود را مدیون رسانه‌ها هستند. رسانه‌ها نیز از طریق آن‌ها درآمدزایی می‌کنند. سلبریتی‌ها گاهی جریان‌ساز شده و جنبش‌هایی به راه می‌اندازند.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۵، ۵۸ و ۶۱)

۱۹۸- گزینه «۳»

(مبیناسارات تاپیک)

تفاوت‌ها یا نابرابری‌ها، اسمی یا رتبه‌ای هستند و تفاوت‌های رتبه‌ای خود به دو دسته طبیعی و اجتماعی تقسیم می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۶۸)

۱۹۹- گزینه «۱»

(مبیناسارات تاپیک)

موقعیت خانواده‌ای که در آن متولد شده‌ایم ← تفاوت رتبه‌ای
تفاوت در تحصیلات ← تفاوت رتبه‌ای
تفاوت در رنگ پوست ← تفاوت اسمی
تفاوت در میزان ثروت افراد مختلف ← تفاوت رتبه‌ای

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۶۸)

۲۰۰- گزینه «۱»

(مبیناسارات تاپیک)

تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی در صورتی که به نابرابری‌های اجتماعی منجر شوند، مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۶۹)

جامعه‌شناسی (۲)

۲۰۱- گزینه «۳»

(مبیناسارات تایبک)

عبارت نخست ← دیدگاه اول: براساس این دیدگاه جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند. نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند.

عبارت دوم ← دیدگاه سوم: براساس این دیدگاه، جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی، مهم و در تعامل با یکدیگرند. از نگاه قرآن، جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست. ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی بر اساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد.

عبارت سوم و چهارم ← دیدگاه دوم: گروهی دیگر جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. در این دیدگاه، جهان ذهنی و فردی افراد، تابع فرهنگ آن‌هاست و جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. از این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۲۰۲- گزینه «۳»

(معمداً ابراهیم سلیمانی)

جلوگیری از بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها توسط ارزش جهان‌شمول عدالت تحقق می‌یابد.

فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح عقلانیت باشد. سطح اول باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت. برخی قید و بندها مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی‌اش می‌شوند و زمینه ظلم بر او را فراهم می‌کند. فرهنگ جهانی باید آزادی انسان از این قید و بندها را تأمین کند.

فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۲۰۳- گزینه «۳»

(معمداً ابراهیم سلیمانی)

ارزش‌های فرهنگ جاهلی در دوران خلافت دوباره در جامعه اسلامی نمایان شد و به تدریج قدرت در جامعه اسلامی را بر اساس روابط قبیله‌ای و عشیره‌ای شکل داد.

استبداد استعماری به دلیل این‌که در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه در برابر اسلام، آشکارا مقاومت کرده بود و از آن پس به ناچار، ظاهر اسلامی به خود گرفته بود.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۸، ۲۹ و ۳۱)

۲۰۴- گزینه «۲»

(معمداً ابراهیم سلیمانی)

متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد می‌کردند. بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران برای مقابله با سلطه استعمار از مکاتب و روش‌های غربی مانند ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. امت اسلامی با الهام از انقلاب اسلامی و بازگشت به سوی هویت الهی خود، مرحله جدیدی را در گسترش فرهنگ جهانی اسلام آغاز کرده است.

فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه در برابر اسلام آشکارا مقاومت کرده بود و از آن پس به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفته بود. این ارزش‌ها در دوران خلافت دوباره در جامعه اسلامی نمایان شد و به تدریج قدرت در جامعه اسلامی را بر اساس روابط قبیله‌ای و عشیره‌ای شکل داد. ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد. فرهنگ اسلامی به دلیل قدرت و غنای خود گروه‌های مهاجم بیگانه را در درون خود هضم و جذب می‌کرد.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۹، ۳۱ و ۳۲)

۲۰۵- گزینه «۲»

(مبیناسارات تایبک)

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: درست - نادرست (در استعمار فرانسه، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند).

گزینه «۳»: نادرست - درست (استعمار نو پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه شکل گرفت).

گزینه «۴»: نادرست - درست (امپریالیسم سیاسی با تکیه بر قدرت نظامی شکل می‌گیرد). (پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۵)

۲۰۶- گزینه «۲»

(مبیناسارات تایبک)

تشریح موارد نادرست:

گزینه «۱»: غلبه نظامی همواره با غلبه فرهنگی همراه نیست.

گزینه «۳»: استعمار اروپایی در قرن هفدهم و هجدهم بزرگترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

گزینه «۴»: هدف کودتای آمریکایی - انگلیسی نوزه به قصد ضربه زدن به انقلاب اسلامی ایران بود.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۱ و ۲۴)

۲۰۷- گزینه «۳»

(معمداً ابراهیم سلیمانی)

تشریح عبارت نادرست:

از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۹، ۴۰ و ۴۳)

۲۰۸- گزینه «۳»

(معمداً ابراهیم سلیمانی)

روشنگری خاص در طول بیش از ۴۰۰ سال فرهنگ جدید غرب شکل‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه آن‌ها کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است. وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد؛ این علم توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد و صرفاً به صورت دانش ابزاری در خدمت اهداف دنیایی انسان قرار می‌گیرد.

پس از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است. در بحران معرفت‌شناختی امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴)

۲۰۹- گزینه ۴»

(آزیتا بیرقی)

علت آغاز فرهنگ جدید غرب، پیدایش فلسفه‌های روشنگری بود.

علت ظهور قشر جدید سرمایه‌داران، گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت بود.

علت شکل‌گیری حقوق طبیعی بشر به جای حقوق فطری الهی انسان، حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس بود که به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی انسان به رویگردانی از نگاه معنوی منجر شد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۰ و ۵۲)

۲۱۰- گزینه ۱»

(آزیتا بیرقی)

فناوری و صنعت، محصول پیشرفت علم تجربی است. (د)

آزادی انسان از همه ارزش‌های متعالی به معنای لیبرالیسم است. (الف)

ظهور فلسفه‌های روشنگری سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق تسری داد. (ب)

فئودالیسم نظام ارباب رعیتی در غرب است که نوعی برده‌داری بود. (ج)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۰، ۵۲ و ۵۳)

فلسفه دوازدهم

۲۱۱- گزینه ۴»

(فرهار قاسمی نژاد)

عقل در انسان در ابتدا حالت بالقوه دارد که با تربیت و تمرین به فعلیت و شکوفایی می‌رسد، اما این تربیت و تقویت همچنان باید ادامه داشته باشد و تداوم این امر باعث تقویت بیشتر این قوه خواهد شد.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۲۱۲- گزینه ۳»

(نیما بواهری)

از آنجا که فلسفه با استدلال‌های عقلی محض سروکار دارد، استفاده عقل در این دانش از سایر دانش‌ها بیشتر است و معمولاً فلسفه را با عقل و استدلال عقلی همراه می‌دانند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه ۵۴)

۲۱۳- گزینه ۲»

(مجید پیرحسینلو)

فیلسوفان با دلیل و برهان وجود عقول را اثبات می‌کنند، نه با شهود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «عقول در قید زمان نیستند، بنابراین سال و ... در موردشان به کار نمی‌رود.

گزینه ۳: «عقول در قید مکان نیستند، بنابراین محل خلقت و ... در موردشان به کار نمی‌رود.

گزینه ۴: «عقول حقایق اشیا را «شهود» می‌کنند و به مفاهیم (تصورات) و استدلال مفهومی نیازی ندارند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه ۵۴)

۲۱۴- گزینه ۲»

(نیما بواهری)

فیلسوفان الهی معتقدند که روح (رد گزینه‌های ۱ و ۳) هر انسانی نیز استعداد رسیدن به مرتبه‌ای از عقل به عنوان یک حقیقت متعالی را دارد؛ یعنی می‌تواند با تهذیب نفس به مرتبه‌ای برسد که کاملاً از ماده و جسم مجرد باشد که در عین حال که از قوه استدلال برخوردار است (این‌گونه نیست که استدلال و برهان را کنار بگذارد و تنها قادر به شهود باشد) / رد گزینه‌های ۱ و ۴، همچون فرشتگان، بسیاری از حقایق را شهود کند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه ۵۴)

۲۱۵- گزینه ۱»

(مجید پیرحسینلو)

می‌توان گفت اندیشمندان ایران قدیم هم از عقل به‌عنوان یک وجود متعالی و برتر آگاه بوده‌اند و هم به آن به‌عنوان تعقل و خردورزی و برهان اهمیت می‌داده‌اند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «در اندیشه حکیمان ایران قدیم «مزدا»، که همان خداست، کل جهان را با خرد و عقل خود رهبری می‌کند.

گزینه ۳: «حکمای ایران باستان می‌گفتند که «مزدا»، که همان خداست، با خرد و اندیشه خود جهانیان و وجدان‌ها و خردها را آفریده است. این خرد و عقل، آفریده آفریننده (مخلوق خدا) است. پس سایر خردها، مخلوق مخلوق خدا هستند.

گزینه ۴: «در اندیشه حکیمان ایران قدیم، خرد با وجود آفریدگار (و نه مخلوقات) متحد و یگانه است.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه ۵۵)

۲۱۶- گزینه ۴»

(نیما بواهری)

لوگوس نزد هراکلیتوس، همان حقیقت و وجود برتری است که جهان و اشیا ظهور او هستند، همان‌طور که سخن و کلمه بیانگر افکار و اندیشه‌های انسان است و آنچه را که انسان در ذهن دارد، با کلام ظاهر می‌کند و به دیگران می‌رساند. بنابراین، از نظر او اشیا عالم، همان کلمات آن حقیقت برتر و بیان علم و حکمت اویند. (پس لوگوس نشان‌دهنده حقیقت و قانون واحدی است که در موجودات جهان جاری و عامل وحدت‌بخش آنان است)

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه ۵۵)

۲۱۷- گزینه ۱»

(نیما بواهری)

عقل، از آن جهت که درباره اشیا و موجودات و چگونگی آن‌ها بحث می‌کند، مانند بحث درباره خدا، کهکشان و درجه حرارت آب، عقل نظری نامیده می‌شود. اما عقل، از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و باید‌ها و نبایدهای او، مانند باید راست بگوید، باید قانون را رعایت کند و نباید دروغ بگوید و نباید ظلم کند، عقل عملی نامیده می‌شود.

شناخت احکام هستی اشیا و حرکت و سکون از احکامی است که مربوط به خود موجودات و چگونگی آن‌ها است و از کنش‌های ما مستقل است، لذا در ذیل عقل نظری قرار می‌گیرد.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه ۵۶)

۲۱۸- گزینه ۴»

(مجید پیرحسینلو)

عقل در دوره جدید اروپا، یعنی از رنسانس تاکنون، تحولات و تطوراتی را از سر گذرانده که عمدتاً مربوط به حدود (مرزهای) توانایی‌های عقل است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «در دوره اول حاکمیت مسیحیت در اروپا ... می‌گفتند که ایمان قوی از آن کسی است که در برابر چون‌وچراهای عقل بایستد و در ایمان خود استوار بماند.

گزینه ۲: «در ابتدای دوره رنسانس (پس از دوره دوم حاکمیت کلیسا)، اختلافی میان فلاسفه آغاز شد و به تدریج رشد کرد؛ به گونه‌ای که فیلسوفان اروپا به دو دسته «عقل‌گرا» و «تجربه‌گرا» تقسیم شدند.

گزینه ۳: «دکارت که با ریاضیات به‌خوبی آشنا بود، به همه توانایی‌های عقل، مانند بدیهیات عقلی، استدلال‌های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۵۷ و ۵۸)

۲۱۹- گزینه «۲»

(نیما بواهری)

فرانسیس بیکن که روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می‌داند، از فیلسوفان خواست که از بهایی که فلاسفه قدیم برای ما ساخته‌اند، دست بردارند و فقط به آنچه از طریق تجربه به دست می‌آید تکیه کنند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه ۵۸)

۲۲۰- گزینه «۱»

(نیما بواهری)

دکارت معتقد بود که عقل می‌تواند وجود خدا و نفس مجرد انسان و اختیار او را اثبات کند. البته او دیگر به عقل به عنوان یک حقیقت برتر و متعالی در جهان و انسان، عقیده‌ای نداشت و عقل را صرفاً یک دستگاه استدلال به حساب می‌آورد.

توجه: بدیهیات عقلی اموری هستند که عقل هر انسانی به آن‌ها حکم می‌کند و نیازی به استدلال برای اثبات ندارند. دکارت نمی‌گوید که وجود خدا و ... از بدیهیات عقلی‌اند، بلکه معتقد است که عقل آن‌ها را می‌تواند با استدلال اثبات کند؛ و این استدلال، عقلی محض (مستقل از حس و تجربه) هستند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه ۵۸)

منطق

۲۲۱- گزینه «۲»

(کیمیا طهماسبی)

متداخل قضیه «هر کنکوری دانش‌آموز است» قضیه «بعضی کنکوری‌ها دانش‌آموز هستند» می‌شود؛ زیرا در تداخل فقط سور تغییر می‌کند، نه نسبت.

(منطق، املام قضایا، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۲۲۲- گزینه «۱»

(مهیر پیرسینلو)

متناقض عکس مستوی «برخی غیر ایرانی‌ها دریافت‌کننده واکسن کرونا هستند» را بدین طریق به دست می‌آوریم: ۱- عکس مستوی می‌سازیم؛ برخی دریافت‌کنندگان واکسن کرونا غیر ایرانی هستند. ۲- متناقض می‌سازیم؛ هیچ دریافت‌کننده واکسن کرونا غیر ایرانی نیست.

اکنون معلوم است که قضیه به دست آمده که یک سالبه کلیه است با یک موجبه کلیه (گزینه ۱) رابطه تضاد دارد.

تکن: در گزینه «۴» یک موجبه کلیه داریم، اما موضوع و محمول در جای درستی نیستند. در رابطه تضاد (و سایر روابط مربع تقابل) باید دو قضیه، موضوع و محمول یکسان داشته باشند.

(منطق، املام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۲۲۳- گزینه «۴»

(نیما بواهری)

از صدق یک قضیه کلی می‌توان کذب متضاد آن را نتیجه گرفت. همان‌طور که در گزینه «۴» از صدق «هیچ الف ب نیست» کذب «هر الف ب است» نتیجه گرفته شده است.

(منطق، املام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۲۲۴- گزینه «۴»

(فرهار قاسمی نزار)

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» ایهام انعکاس وجود دارد، ولی در گزینه «۴» مغالطه‌ای وجود ندارد.

توضیح این که بحث صدق و کذب به مغالطه ربطی ندارد. در گزینه‌های «۱» و «۳» سالبه جزئی به سالبه جزئی عکس شده و در گزینه «۲» موجبه کلی به موجبه کلی عکس شده است که مغالطه ایهام انعکاس است. ولی در گزینه «۴» موجبه کلی به موجبه جزئی عکس شده است که مغالطه نیست.

(منطق، املام قضایا، صفحه ۶۹)

۲۲۵- گزینه «۳»

(کیمیا طهماسبی)

در گزینه «۳» مقدمات استدلال اول یک قیاس شکل سوم را تشکیل می‌دهند؛ زیرا حد وسط (برنامه) در هر دو قضیه در جایگاه موضوع قرار دارد، اما مقدمات استدلال دوم یک قیاس شکل چهارم را تشکیل می‌دهند؛ زیرا حد وسط (استدلال) در قضیه اول در جایگاه موضوع و در مقدمه دوم در جایگاه محمول قرار دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر دو قیاس شکل سوم هستند.

گزینه «۲»: هر دو قیاس شکل اول هستند.

گزینه «۴»: هر دو قیاس شکل چهارم هستند.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه ۷۳)

۲۲۶- گزینه «۳»

(کیمیا طهماسبی)

شرط اول برای نتیجه‌گیری از یک قیاس، تکرار حد وسط (به صورت لفظی و معنایی) است تا دو قضیه با یکدیگر ارتباط پیدا کنند. در صورتی که از قیاسی که حد وسط در آن تکرار نشده است، نتیجه‌گیری شود، فرد دچار مغالطه عدم تکرار حد وسط می‌شود.

در استدلال اول محمول مقدمه اول «در قفس» است، اما موضوع مقدمه دوم «قفس» است، بنابراین حد وسط عیناً تکرار نشده است.

در استدلال دوم، تیر در مقدمه اول به معنای «ابزار جنگی» است؛ اما در مقدمه دوم به معنای «سپاره عطارد» است، پس اشتراک لفظ باعث عدم تکرار حد وسط شده است.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه ۷۴)

۲۲۷- گزینه «۴»

(مهیر پیرسینلو)

همه گزینه‌ها قضایایی شخصیه هستند که در آن، همه مصادیق موضوع، مورد نظرند (علامت موضوع مثبت است). بنابراین هیچ قضیه‌ای به لحاظ دامنه مصادیق موضوع با دیگر قضایا متفاوت نیست. اما محمول قضایای شخصیه در بحث دامنه مصادیق، از قانون محمول قضایای محصوره تبعیت می‌کند. یعنی در قضایای موجبه، برخی مصادیق (علامت منفی می‌شود) و در سالبه همه مصادیق (علامت مثبت می‌شود) محمول مدنظرند. بنابراین تنها قضیه سالبه گزینه «۴» است.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۲۲۸- گزینه «۴»

(کیمیا طوماسی)

گزینه «۴» هر سه شرط اعتبار قیاس را دارد؛ زیرا مقدمه اول آن موجب است (شرط اول). حد وسط در مقدمه دوم دارای علامت مثبت است (شرط دوم). «تصور» که در نتیجه دارای علامت مثبت است؛ در مقدمه نیز دارای علامت مثبت می‌باشد و «استدلال» که در نتیجه دارای علامت مثبت است؛ در مقدمه نیز دارای علامت مثبت می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد شرط سوم است؛ زیرا «فکر» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه علامت منفی دارد.

گزینه «۲»: فاقد شرط سوم است؛ زیرا «دارای قانون» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه علامت منفی دارد.

گزینه «۳»: فاقد شرط سوم است؛ زیرا «پستاندار» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه علامت منفی دارد.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۲۲۹- گزینه «۲»

(مهیر پیرسینلو)

در گزینه «۲» تمامی شرایط اعتبار قیاس اقترانی رعایت شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر دو مقدمه سالبه هستند.

گزینه «۲»: حد وسط (نیازمند به قرنطینه) در هر دو مقدمه علامت منفی دارد.

گزینه «۴»: محمول نتیجه (محروم از تحصیل) علامت مثبت دارد، اما در مقدمه دوم علامت منفی دارد.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۷)

۲۳۰- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی نژاد)

در شکل اول و دوم اگر حدوسط در هر دو مقدمه علامت مثبت داشته باشد، قیاس حتماً نامعتبر خواهد بود.

در شکل سوم و چهارم اگر حدوسط در هر دو مقدمه علامت مثبت داشته باشد، موضوع نتیجه علامت منفی دارد، پس نتیجه حتماً جزئی خواهد بود.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۷)

فلسفه یازدهم

۲۳۱- گزینه «۳»

(فرهاد قاسمی نژاد)

این‌که انسان می‌تواند به خطاهای خود پی ببرد و به شناخت درست برسد، نشانه آن است که انسان می‌تواند به شناخت درست برسد.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۲۳۲- گزینه «۳»

(نیمای پوهاری)

بسیار پیش آمده که ما یک مسئله ریاضی را حل کرده‌ایم، اما بعد متوجه شده‌ایم که در حل آن مسئله راه را اشتباه رفته‌ایم. سپس راه دیگری را انتخاب کرده و به پاسخ صحیح رسیده‌ایم.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۵)

۲۳۳- گزینه «۴»

(نیمای پوهاری)

معرفت‌شناسی بخشی از فلسفه است (نه همه آن) که به پدیده شناخت می‌پردازد و می‌کوشد به این‌گونه پرسش‌ها پاسخ دهد. معرفت‌شناسی همیشه جزئی از فلسفه بوده است.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

۲۳۴- گزینه «۳»

(مهیر پیرسینلو)

معنا و مفهوم معرفت روشن است و نیازی به تعریف ندارد. اگر هم ابهامی از جهت کلمه و لغت باشد، حداکثر با بیان معادلی ابهام برطرف می‌شود و این دقیقاً همان تعریف لغوی است.

نکته: تعریف تحلیلی نام دیگر تعریف مفهومی است.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

۲۳۵- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی نژاد)

توانایی و امکان رسیدن انسان به شناخت، بدون پذیرش اصل واقعیت داشتن جهان ممکن نیست. به همین دلیل است که فلاسفه برای شناخت به این اصل تکیه می‌کنند، به این معنی که اگر جهان واقعیت نداشته باشد، امکان شناخت هم وجود، نخواهد داشت. در حالی که سوفیست‌هایی مانند گرگیاس مقدمه استدلال خود را بر انکار وجود اشیاء قرار می‌دهند.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۲۳۶- گزینه «۱»

(نیمای پوهاری)

گرچه گاهی در شناخت حسی خطا رخ می‌دهد، اما این شناخت به قدری برای ما معتبر است که بر پایه آن زندگی می‌کنیم و از اشیای طبیعی بهره می‌بریم و نیازهایمان را برطرف می‌سازیم. یکی از نشانه‌های ارزش و اعتبار شناخت حسی، توانایی حس در شناخت تفاوت‌ها و تمایزهاست.

(فلسفه (۱)، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۲۳۷- گزینه «۳»

(مهیر پیرسینلو)

در شناخت عقلی، عقل صرفاً با تفکر و چینش استدلال به حقایق می‌رسد و از یافته‌های تجربی استفاده‌ای نمی‌کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در هر دو شناخت تجربی و عقلی، از نیروی عقل استفاده می‌شود. گزینه «۲»: در شناخت تجربی و عقلی از قواعد اولیه تعقل مانند قانون علیت استفاده می‌شود.

گزینه «۴»: در شناخت تجربی هم تحلیل عقلی وجود دارد، اما از داده‌های حسی نیز استفاده می‌شود.

(فلسفه (۱)، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۲۳۸- گزینه «۲»

(نیمای پوهاری)

شناخت تجربی بر چند قاعده عقلی مهم نیز استوار است و دانشمند در هنگام بررسی داده‌های حسی، آن قاعده‌ها را در نظر دارد و از آن‌ها بهره می‌برد؛ برخی از این قواعد عبارت‌اند از: ۱- پدیده‌ها خود به خود پدید نمی‌آیند، بلکه هر پدیده‌ای نیازمند علت است. ۲- هر پدیده علتی ویژه دارد، و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید. ۳- طبیعت، همواره یکسان عمل می‌کند.

(فلسفه (۱)، ابزارهای شناخت، صفحه ۵۲)

۲۳۹- گزینه «۳»

(نیما بواهری)

معرفت شهودی یک معرفت بی‌واسطه است؛ یعنی بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی در قلب تجلی می‌کند.

(فلسفه (۱)، ابزارهای شناخت، صفحه ۵۳)

۲۴۰- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی نژاد)

اگر انسان بخواهد به شناخت کلی برسد و عمل تعمیم را انجام دهد، نیازمند کمک عقل است. شناخت تجربی هر چه قدر هم گسترده باشد، مادامی که از عقل کمک نگیرد، قابل تعمیم نخواهد بود.

(فلسفه (۱)، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۵)

روان‌شناسی

۲۴۱- گزینه «۱»

(موسا عفتی)

نوع نگاه دانشمندان به مسائل با افراد عادی بسیار متفاوت بوده و به همین علت آن‌ها قادر به اکتشافات و اختراعات زیادی در رابطه با مسائل پیش‌آمده هستند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۲۲)

۲۴۲- گزینه «۳»

(موسا عفتی)

در تصمیم‌گیری‌های پیچیده و مهم، باید از روش‌های میان‌بر استفاده کرد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۵۴)

۲۴۳- گزینه «۳»

(معمد ابراهیم مازنی)

حل مسئله دارای پنج مرحله است: ۱- تشخیص مسئله، ۲- به‌کارگیری راه‌حل مناسب، ۳- ارزیابی راه‌حل، ۴- بازبینی و اصلاح راه‌حل، ۵- انتخاب راه‌حل‌های جایگزین.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۲۴۴- گزینه «۲»

(پریسا ایزری)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: در بعضی مواقع تصمیم‌گیری با خطر همراه است و اطمینان کافی به نتایج تصمیم‌گیری وجود ندارد.

گزینه «۳»: فردی که با وجود طوفانی بودن دریا، از شنا کردن امتناع نمی‌کند، یعنی ملاک تصمیم‌گیری وی بر اساس هزینه‌هایی که کرده است، می‌باشد. در مثال صورت سؤال، فرد با وجود هزینه‌هایی که کرده است، به خاطر وجود خطر، از شنا کردن، امتناع می‌کند.

گزینه «۴»: اگر افرادی به علت وجود ضرر زیاد مواد مخدر از استعمال آن پرهیز کنند، یعنی ملاک تصمیم‌گیری آن‌ها، بر اساس خطر از دست دادن است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۱ و ۱۴۲)

۲۴۵- گزینه «۳»

(فرهاد علی نژاد)

«سوگیری تأیید» یکی از موانع تصمیم‌گیری است که فرد از اطلاعاتی که دیدگاهش را تأیید کند، استفاده می‌کند و طبیعتاً به اطلاعات مخالف با دیدگاهش توجهی نمی‌کند.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۴۹)

۲۴۶- گزینه «۲»

(نصیب کلانتری)

عبارت گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» از مسئله‌های خوب تعریف شده هستند؛ اما عبارت گزینه «۲» که مربوط به مباحث علوم انسانی است، یک مسئله خوب تعریف نشده می‌باشد و هدف آن را نمی‌توان به طور دقیق تعریف کرد.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

۲۴۷- گزینه «۲»

(میناسادات تاپیک)

- حل مسئله، فرایندی است که به وسیله آن فرد می‌کوشد راه‌حل مناسبی برای مشکل پیدا کند.

- حل مسئله، یک فرایند و جریان تحت کنترل است. در جریان حل یک مسئله، هر چه جدی‌تر باشیم، احتمال انتخاب راه‌حل بهتر، بیشتر است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۲۴۸- گزینه «۱»

(کوثر دستورانی)

بررسی حقوق هر یک از مشاغل مدیریتی به مرحله سوم یعنی بیان ویژگی هر اولویت و انتخاب شغل کارمندی به مرحله پنجم یعنی اجرای بهترین اولویت در مراحل تصمیم‌گیری اشاره دارد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۴۸)

۲۴۹- گزینه «۴»

(معمد ابراهیم مازنی)

فرض «الف» از نوع تصمیم‌گیری مهم و ساده است. فرض «ب» نیز از نوع تصمیم‌گیری معمولی و ساده است. پس تفاوت این دو فرض، در مهم یا معمولی بودن (میزان اهمیت) است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۳۹)

۲۵۰- گزینه «۳»

(کوثر دستورانی)

اگر با مسئله‌ای بزرگ روبه‌رو شدیم و قادر به حل آن نبودیم بهتر است از روش خرد کردن استفاده کنیم، مریم به جای خرد کردن مسئله، به یک‌باره خود را درگیر مسئله‌ای بسیار بزرگ کرد و همین عامل، موجب عدم موفقیت او شد.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۲۶)